

03 | Rosenkilden

06 | NÆRINGS- LIVSMAGASINET

Byutvikling

PROFILER: SVEN EGIL OMDAL **SIDE 4-7**. STORBY- OG LANDSDELSREGIONER **SIDE 8-9**. INVESTERINGSBOOM I GØTEBORG **SIDE 10-11**. GAMLE BYGG TIL NYE FORMÅL? **SIDE 14-17**. FORUM JÆREN AS **SIDE 20-21**. LYSE IDEER **SIDE 25**. NOE SKAL SKJE PÅ RUTEN **SIDE 26-27**. INNHENTA AV TUNGE TRENDAR **SIDE 28**. CHARLES&DE - OG SANDNES **SIDE 30-31**. KAN BYER PLANLEGGES **SIDE 34-35**. FIUNI **SIDE 36-37**. SAMARBEIDSMULIGHETER **SIDE 38**. KVOTERING ELLER IKKE? **SIDE 41**. MAT-SIKKERHET **SIDE 45**. BEDRIFTEN I ROSENKILDEN:STAVANGER2008 **SIDE 48-49**. STAVANGER SENTRUM **SIDE 52-53**.

4

Aftenbladets Sven Egil Omdal har i petit- og annen form under signaturen Pedell ytret seg om Stavangers utvikling omtrent hver lørdag. Pedell betyr som vi alle vet vaktmester, og Omdal har lenge vært en slags vaktmester i kulturens, mediens og byutviklingens tjeneste med sin vittige, ironiske penn eller PC.

8

Karl Jan Søyland, medlem av Kommunalstyret for byutvikling i Stavanger (AP) og Helge Ole Bergesen, medlem av Stavanger Bystyre (H) ytrer seg om storby- og landsdelsregioner. - Hva er en region og hvilke formål skal den tjene? spør Bergesen.

- Forum Jæren A/S ble etablert av lokale krefter med en genuin interesse for å utvikle Bryne, forteller daglig leder Terje Hamre. - Bedriften er et eie- og utviklingsselskap, og planen vår er å utvikle et større område på Bryne og sette opp det vi mener skal bli et signalbygg for Jæren.

18

Sandnes vil slettes ikke spille andrefiolin i kulturåret 2008. Ved hjelp av kunstnerisk lyssetting ønsker gaue å fargelegge både bykjernen og de omkringliggende friluftsområdene. Det storslåtte prosjektforslaget fra Sandnes kommune ligger nå hos Stavanger2008. I løpet av våren får vi vite om Sandnes får realisere sine lyse drømmer.

23

Ansvarlig redaktør: Jostein Soland. **I redaksjonen:** Randi Øglænd, Erik Lindboe, Egil Rugland, Trude Refvem Hembre, Cathrine Gjertsen og Jan Gjerde. **Fotografer:** BITMAP ved Eric Johannessen. **Utgiver:** Næringsforeningen i Stavanger-regionen. **Telefon:** 51 51 08 80. **Telefaks:** 51 51 08 81. **E-post:** post@stavanger-chamber.no. **www:** www.stavanger-chamber.no **Opplag:** 14.000. **Forsidefoto:** Sandnes Kulturhus, av Eric Johannessen/BITMAP. **Redaksjonen avsluttet** 13. mars 2006

LEDER

Sentrumsutvikling

Næringsforeningen tok i mars imot invitasjonen til bedriftsbesøk hos Asplan Viak – med sentrumsutvikling på dagsorden. Om våre historiske bysentra og dere konkurransekraft – i ulike sammenhenger. Og igjen trakk temaet fullt hus – fordi sentrumsutvikling er utfordrende og derfor vanskelig hvis ikke dialogen mellom næringsliv og kommune gir konstruktive utslag. Som vi etter hvert har fått for mange eksempler på i Stavanger. Mens samarbeidet går greit i Sandnes og Bryne.

FORTID I NÅTID...

Sentrumsutvikling handler om å forstå historiske bystrukturer og kunne transformere disse i takt med de krav til funksjonalitet som nye tider krever. Ikke minst handler det om hvordan våre sentra skal se ut på døgntid. Hvordan ser demografien ut – og hvilke virksomheter kan drives med fortjeneste til ulike tider av døgnet? Og ikke minst: Hvilke opplevelser kan vi dele rundt de åpne rom? Til fellesskapets glede?

Ingen av våre bysentra har tidligere hatt en mer påkostet utforming enn den vi ser i dag. Enten det er i Bryne eller i Stavanger. Men hvilke kvaliteter trekker vi ut av våre offentlige rom når vi møtes der som mennesker?

Asplans medarbeidere delte villig vekk av sine kunnskaper med Næringsforeningens medlemmer – før de nå skal i gang med den store sentrumsplanen for Sandnes.

FESTEHOVEDSTAD?

- Toga dunderar nordover Jærbanen kvar laurdagskveld – fulle av forventning og feststemning. Mange folk forlet toget inst i Gandsfjorden, medan mange nye passasjerar følger med vidare

for å slå sine pjaltar saman i Stavanger – vår regionale hovudstad i nord. Alle set dei sitt preg på utelivet i dei to byane våre, kvar på sin måte". Skriver Sandnes-mannen Klaus Mohn i denne utgaven av Rosenkilden. Med hvilket resultat? Spør vi. For Sandnes og Stavanger? Hvordan opplever jærbuen "Byen"?

Aftenbladets kulturredaktør Sven Egil Omdal gir sitt svar på vegne av Stavanger: - Jeg har knapt sett en lokalpolitisk avgjørelse som så raskt har fått så store konsekvenser som saken om skjenkebestemmelsene i denne byen, sier Omdal. Selv nøler jeg med å ta gjester med til sentrum om kvelden. Jeg skjønner nesten av å vise fram et sentrum som først ligger nesten dødt time etter time, før det plutselig fylles opp av ravende og skrikende beruste ungdommer. Og hvordan er det i Sandnes og Bryne? Eller på Jørpeland?

FASTFROSSET UTEBRANSJE

Så kan vi snakke om Samarbeid for sentrum, om nye sentrumsplaner, om tilgjengelighet og mobilitet. Om 2008 og utviklingen av Stavanger og Sandnes og fylket med, om arkitektur og smarte bygg, om byer og storbyregioner. Men hva skjer hvis mennesket ikke befinner seg vel – i sentrumsgater og parker og på våre torg? Hva skjer med restaurantbransjen? Hvor mange restauranter fra regionen vår finner vi i rikspresens spiseguide? Er det slik som Omdal hevder at Matfylket har fått en Mathovedstad med en fastfrosset utelivsbransje fordi våre folkevalgte ikke har sett konsekvensene av sine vedtak?

Sivilarkitekt Nils Jacobsen ved UiS gir et overordnet syn på byplanlegging: - La oss unngå at kortsiktige behov skritt for skritt svekker byens særpreg og identitet. Og så kan vi utvide hans utsagn om byens fysiske utforming til også å gjelde den åndelige gravitasjonskraften enhver by med krav på trivsel må ha. Ikke minst en tvillingby som Stavanger-Sandnes, som for lengst har startet nedtellingen mot 2008....

Tekst: Jostein Soland
Tegning: Bjørn Helgøy

Byen og den åndelige tyngdeloven

Om identitet og ignoranse

- Det har ikke en gang noe å si om en liker byen eller ikke, den trekker tanken til seg i kraft av en åndelig tyngdelov. Skriver den danske forfatterinnen Karen Blixen i Den afrikanske farmen.

Alexander L. Kielland skulle levere mye av Stavangers åndelige gravitasjonskraft – mens den to år yngre Arne Garborg trakk i motsatt vei: - By er bonde Himmerik, ja. Men – ikkje i lengdi. Der er so heimlaust.

Kielland og Garborg er i dag fortsatt våre viktigste identitets-settere – når siddisen eller jærboen spør hvem han er? Hva han kan? Og derfor hva han vil kunne gjøre?

I dag kan vi lese Kiellands fortellinger som en utviklingsroman om urbanitet – om overgangen fra land til by, om klasse- og kjønnsforskjeller, om et handelsborgerskap som kjemper mot alle mulige inntrengere. Ekthet står som den ideale fordring i alt

Kielland og Garborg kom til å skrive. Begge elsket de Jæren. Begge fikk de sine impulser fra Europa. Som bymann og europeer. Og som jærbo og europeer.

IDENTITET

Kielland ble slik den som først kom til å gi oss et tydelig selvbilde – på godt og vondt. Han leverte viktige bidrag til byens og regionens egenforståelse gjennom sine oppgjør med grumsete framferd i forretnings- som i kristenliv. Som redaktør av Stavanger Avis fra 1889 ville han være "en svøbe for byen og en fornøielse for landet". I sin første lederartikkel skriver Kielland:

- Hvis ikke Domkirken stod midt iblant os, kunde vi næsten komme til at glemme, at Stavanger er et ældgammelt hjem, et kjær og velkjent mødested for søfarende fra uminnelige tider, en glad og trivelig forretningsby av de tidligst nevnte i landet.

Kielland fikk selvfølgelig mange fiender: - Han skrev saker som gjorde at hans navn nødvendigvis nevnes i enkelte stavangerfamilier den dag i dag. Han var konkret, visste at misforhold har navn og adresse og sa det uhorste ingen torde å si. Skriver Kielland-biografen Tor Obrestad.

Kielland var særlig ute etter var byfogd Christensen som hadde regjert byen siden 1850-årene. Før Kiellands første år som redaktør var omme, ble den 89-årige byfogden avsatt. Denne saken skaffet Kielland nye fiender. Fra før av hadde han klart å hisse på seg Lars Oftedal og hans tilhengere.

IGNORANSE

Kielland ble senere både borgermester i Stavanger og amtmann i Molde. Han døde 6. april 1906. Samme høst kunne byens borgere lese at "Kiellandhuset ved Torvet paa hvis tomt det nye posthuset skal reises, er i dag ved auktion solgt til bortflytning for 1600 kroner til Peder Aarrestad, Fredheim. Huset skal rives i tiden fra 23. november til 5. desember."

Da Kielland-statuen på Torget ble avduket i 1928, maktet ikke Stavanger å betale sin egen byfødte billedhugger Magnus Vigrestad den avtalte summen for monumentet.

Foran 100-årsdagen for Kiellands død, gjentar historien seg: Stavanger – Europeisk kulturhovedstad 2008 – makter ikke å forholde seg til den aller sterkeste av alle sine gravitasjonskrefter og identitetssetter: Alexander L. Kielland.

Akkurat like lite som da Næringsforeningen ved 1000-årsskiftet ikke fikk gi Kiellandshuset som gave til byen. Fordi det ville blokke det åpne draget mellom Breiavatne og Torget, ble det sagt. Der altså huset vitterlig hadde stått fram til 1906. Og der det igjen kunne ha fått sin plass. For igjen å sitere Karen Blixen: for å trekke "tanken til seg i kraft av en åndelig tyngdelov". Som selve gravitasjonskraften for vårt urbane bybilde. Eller som Sokrates sa det for 2500 år siden: - Jorder og trær lærer meg ingenting, men det gjør mennesker i en by.

Jostein Soland

Sven Egil Omdal, kulturredaktør i Stavanger Aftenblad, har i petit- og annen form under signaturen Pedell ytret seg om Stavangers utvikling omtrent hver lørdag på siste side i seksjon 2.

Pedell

En praktfull vinterdag i Stavanger. Fra kulturredaktør Sven Egil Omdals kontor i femte etasje i Aftenbladet-bygningen ser vi snødekte fjell i retning Ryfylke, en knallblå Byfjord – og parkeringsanlegget på Jorenholmen. Dette siste står muligens i skarp kontrast til natur-opplevelsen.

Tekst: Egil Rugland

Foto: Eric Johanessen/BITMAP

Påbygging av parkeringsanlegget har vært et yndet debatttema i lang tid for politikere, planleggere og menigmann og menigkvinne. Det endte med at bystyret vedtok bygging av parkeringsanlegg på Nytorget på bekostning av Byhall og Jorenholmen for å løse påståtte parkeringsproblemer i byen vår.

Sven Egil Omdal har i petit- og annen form under signaturen Pedell ytret seg om byens utvikling omtrent hver lørdag på siste side i seksjon 2. Pedell betyr som vi alle vet vaktmester, og Omdal har siden han kom tilbake til Stavanger og Aftenbladet i 1991 vært en slags vaktmester i kulturens, mediens og byutviklingens tjeneste med sin vittige, ironiske penn eller PC.

Nå nylig gikk han direkte inn i byutviklingsdebatten på vanlig lett karikert måte. En Aftenblad-ansatt hadde kjempet seg i olympisk ånd helt fra parkeringsanlegget på Jernbanelokket til kontoret i Aftenblad-bygningen. Utslitt vaklet vedkommende inn. Men i typisk norsk olympisk ånd anno 2006 holdt det neppe til annet enn medalje for deltakelse. Gud vet om ikke kollegaen ble syk og sengeliggende fortsatt i norsk olympisk ånd.

Men sier historien noe om byen og oss og de? Vi er frenetisk opptatt av parkering og biler i denne byen og Sandnes for den saks skyld. Byutvikling har et helt annet innhold.

TRANSFORMASJONSPERIODE

- Stavanger er nå åpenbart inne i en

transformasjonsfase, sier Sven Egil Omdal. Det gjelder for eksempel områder som Urban Sjøfront, Østre bydel og Paradis. Stavanger har et svært lite sentrum omgitt av mange og store boligområder, som Stokka, Hundvåg, Kvernevik, Tjensvoll og Hinna for eksempel. Områdene har noe felles: Folk bor der. De jobber et annet sted og går ut på et tredje sted.

- Det er tid for å se på de døde bydelene som ligger brakk om dagen og er stille om kvelden. Sammenliknet med de byene vi alle liker å besøke, er store deler av Stavanger preget av mangel på sosialt liv, sier Omdal, og han skulle vite det som Stokka-innbygger.

- Stokka er et område med 4000-5000 mennesker, men har ikke et eneste sted å gå ut. Her burde det vært bistroer, kafeer, én av dem kanskje med en liten bydelsscene for levende musikk.

- Byen er en av menneskets største oppfinnelser. Det er derfor grunnleggende at vi forstår hva som gjør en by til en by. En avgjørende faktor er at det er så mange sosiale møteplasser som mulig.

Aftenbladet har i den siste tiden skapt diskusjon i de tusen regionale hjem med sin serie om forskjeller mellom Sandnes og Stavanger. En forskjell som blant gjør seg utslag i at Sandnes-folk visstnok er mindre stolte av byen enn Stavanger-folk. Det er en Aftenblad-serie som har engasjert, og det har sett ut som om det er like før det bryter borgerkrig mellom de to byene.

- Byfil var første trinn. Nå sammenlikner vi levekårene i de to byene, bygget på rene statistiske data. Og samtidig ansetter vi en journalist som skal følge tett de endringene i de to byene som 2008-prosjektet kanskje vil utløse. Aftenbladet

bruker stadig større ressurser for å forstå og rapportere det som skjer med endringsprosessene både i Stavanger og Sandnes.

KVADRAT

Nå har som vi alle vet Stavanger og Sandnes sentrum en felles fiende i Kvadrat. Til dette stedet på Forus-prærien går det jevn strøm med biler og busser, og det er som kjent gratis parkering, og det regner sjelden. Men i følge Omdal er det slett ikke sikkert at det bare er oppholdsværet og fri parkering som gjør at Kvadrat omsetter for over en milliard i året, mens kjøpesentrene og handlegatene i Stavanger og Sandnes føler seg sveket av troløse shoppere.

- Et moderne kjøpesenter er regulert som en vellykket by med gater, kryss og møteplasser og minimal avstand mellom hver ny dør inn til nye opplevelser. På Kvadrat er det navn på gatene og de ulike delene av senteret fungerer nesten som separate bydeler, tett bundet sammen. De store varesentrene i utlandet får stadig flere tradisjonelle byfunksjoner, som idrettsanlegg, teater og åpne markedsplasser på sentrale torg. Det er tankevekkende at kjøpesentrene blir det gamle bysentrumets største konkurrent ved å kopiere sentrum slik det opprinnelig var, og det kan de gjøre fordi de har én ledelse og en koordinert planleggingsprosess. Det er denne mangelen på helhetstenkning som preger Stavanger og Sandnes.

- I begge byene har utbyggerne fått for stor frihet. Badedammen Vest er et godt eksempel på et prosjekt hvor utbygger får forandre byens fysiske struktur uten å måtte ta hensyn til stort annet enn sin egen fortjeneste.

- Parkeringsområdene, enten det dreier seg om Jorenholmen, Nytorget eller en Byhall må ses i en større byutviklingssammenheng, og ikke bare tenkes i forhold til dagens lille sentrum, sier Sven Egil Omdal, kulturredaktør i Stavanger Aftenblad.

Sven Egil Omdal har ved flere anledninger satt et spørsmålstegn ved utbyggingen av Badedammen Vest og Stavanger Brygge.

SJØEN

- Dette er prosjekter som stenger byen inne i forhold til sjøen, sier Omdal. Vi bygger de nye leilighetsblokkene som en ringmur mellom byen og sjøen, og stjeler utsikten fra de mange for at noen få skal få bo med «tean i tanga», som sørlendingen sier. Det er sjøen som har gitt Stavanger liv. Det er skjedd en voldtekt mot byens historie med utbyggingen av Stavanger Brygge og Badedammen Vest.

- Mange omtaler Jorenholmen som et skammens hus på Stavanger fineste tomt, sier Pedell. Det er mulig det, men er det bedre med en syv etasjers boligblokk på tomten? Det må lages en plan for et område som minst går fra Bekhuskaiaen til Børevigen, som skaper aktivitet, handel og opplevelser, vi må ikke bare tenke parkering. Det må ligge en helhetstenkning bak utviklingen.

- I Stavanger ser det ut som det ikke er politisk vilje eller evne til å ta de nødvendige inngrep i markedets frihet. Men vi vil få en morsommere, mer levende by som det er kjekkere å bo i, med færre trafikale problemer hvis politikerne viser større mot til å styre, og til å se de store

sammenhengene, slik at byen ikke utvikler seg klattvis. Vi trenger en bedre samhandling mellom offentlige myndigheter, private investorer og handelsnæringen.

UNGDOM

- Ennå i dag blir det ikke tatt tilstrekkelig hensyn til ungdom og barn når nye områder bygges ut. Utbyggerne vil ha maksimalt antall boenheter, og setter gryntende av den minimumsplass som kommunen krever til lekeplasser. Det holder ikke. Vi har god kjennskap til hva som skjer når utbyggingen av barnehager, skoler, idrettsanlegg og sosiale møteplasser ikke skjer samtidig med boligene. Da er det bare å sitte og vente på at de sosiale problemene, gjenganger og kriminalitet skal utvikle seg.

- Og når det skjer, går regningen til politikerne. På dette området har vi store kunnskaper, som vi fortsatt ikke tar tilstrekkelig hensyn til. I Sandnes var de kommunale byplanleggerne nylig overrasket over at politiet ba om å bli trukket inn i planleggingen av nye boligområder. Det var deprimerende å høre at politiet har bedre forstand på byplanlegging enn byplanleggerne.

Nå er Omdal født og oppvokst på Sølvberget i en tid da bilene kjørte gjennom både Søregeaten og Nygaten, og bilene stod parkert hvor som helst i byen

gratis. Det var butikker i sentrumsgatene i første etasje, og det bodde folk i annen etasje.

- Søregeaten er nå blitt en skogate. Det er ikke annet enn butikker i Nygaten. Det er nesten ingen spisesteder. Ingen bor over butikkene. Det er ikke liv i sentrum etter stengetid. Ostehuset, Food Story og Kultcaféen er flotte nye tilskudd til sentrum, men vi skulle langt hatt flere. Vi må passe oss for at Stavanger sentrum blir et Kvadrat med dårlig vær; kjedebutikker og pizzarestauranter og ikke noe mer. Vi må bruke husene og gateløpene mye bedre.

PARKERING

Nåvel. Parkering spiller nå enten vi vil eller ikke en rolle i utviklingen av byene.

- Men parkering er ikke det største problemet. Hvis vi klarer å utvide sentrum, vil det bli lettere å bruke parkeringsarealer som ikke ligger kloss i Søregeaten. Vi må utvikle nye, levende nær-sentrumområder, for eksempel i aksene fra Klubbegaten til Siriskjær, langs Bergelandsgata (hvor det var langt flere folk om kveldene for 100 år siden enn nå), og på Vestre Platå.

- Parkeringsområdene, enten det dreier seg om Jorenholmen, Nytorget eller en Byhall må ses i en større byutviklingssammenheng, og ikke bare tenkes i forhold til dagens lille sentrum. For å få

- Jeg har knapt sett en lokal politisk avgjørelse som så raskt har fått så store konsekvenser som saken om skjenkebestemmelsene i denne byen, sier Omdal.

til det må vi skape gater som er kjekke å gå i, ikke døde trakter med stengte fasader.

- I de virkelige byene i verden, er det slik gatene fungerer. I Norge vet jeg knapt om andre slike levende bygater enn Markveien og Thorvald Meyers gate på Grünerløkka og Bogstadveien, alle i Oslo. Pedersgata har muligheter til å bli det samme i Stavanger. Den ligger tett til sentrum og er kanskje den mest spennende gaten i Stavanger i fremtiden. Det kan bli et hovedområde som knytter østre bydel og sentrum sammen. Det kan legges opp til små scener, spisesteder, og det må være en lav terskel for å få ja til prosjekter som gjør gaten mer levende.

- På Storhaug er det ingen sosiale møteplasser etter at de fleste butikkene er lagt ned. Det er ikke kommet noe i stedet. Storhaug-folk kjenner ikke hverandre lenger. De sees på Kvadrat eller til nød i byen.

UNIKT SENTRUM

- Stavanger sentrum er unikt og fantastisk. Det har bevart middelalderstrukturen, ungdommen drar til byen lørdag formiddag bare fordi det er så kjekt å være der. Men sentrum er trangt, omgitt av mange fine, men døde områder som Holmen, Smedgatekvartalet, Nytorget. Holmen-området kan bli spennende, men da må det skje noe mer enn at en blokk

reiser seg. Øvre Holmegate har store muligheter til å bli en av byens mest spennende gater, med kafeer og medieopplevelser mens folk bor oppover i etasjene.

- Stavanger har fått et slags stempel som selve utebyen i Norge, men det er i ferd med å bli en komplett myte. I øyeblikket er utebyen i ferd med å gå til grunne.

- Jeg har knapt sett en lokal politisk avgjørelse som så raskt har fått så store konsekvenser som saken om skjenkebestemmelsene i denne byen, sier Omdal. Selv nøler jeg med å ta gjester med til sentrum om kvelden. Jeg skjønner nesten av å vise fram et sentrum som først ligger nesten dødt i time etter time, før det plutselig fylles opp av ravende og skrikende berusede ungdommer. Ungdommen sitter nå hjemme til kl 00.30 før de drar til byen. Da treffer de bare like-sinnede mens de eldre har gått hjem for lenge siden. Denne beslutningen har ført til at vi har fått en fastfrosset utebransje. Det skjer nesten ikke nyskaping i denne bransjen, mens andre norske byer har et langt mer dynamisk uteliv. Vi må å ta politiske grep som stimulerer til nyskaping.

- Festivalene i Vågen er et eget samfunn i samfunnet, sier Omdal. Det er og blir en fest i Vågen. Butikkene i sidegaten

merker ikke noe til festivalene. Vi må utvikle festivaler som tar hele byen i bruk. Lars Oftedals plass, Arneageren, Valberget, Blå Promenade, Domkirkeplassen, Kongsgård, Parken – bruk dem alle sammen.

2008

- Kan 2008-prosjektet bety noe?

- Jeg er ikke så opptatt av hva som skjer i 2008 som hva som skjer etterpå, i 2011 eller 2016. 2008 er først og fremst et byutviklingsprosjekt med kultur som et virkemiddel for å endre samfunnet i en ønsket retning. Stavanger skal bli bedre skikket for det postindustrielle samfunnet, livet etter Oljå. Da er det ikke avgjørende hvilke verdensstjerner som kommer hit i 2008. Prosjektene som kan endre retningen på utviklingen og gjøre noe med byen er de viktige, og det må være en lav terskel for å få til slike prosjekter.

Nå kan Aftenbladet selv spille en rolle i utviklingen av området rundt Pedersgaten og østre bydel. Det planlagte nybygget for alle konsernets medier; avis, radio, nett og fjernsyn, med inngang fra Nytorget, skal stå ferdig våren 2008.

Hvem som blir vaktmester?
Pedell?

Foto: Kim Laland/BITMAP

Storby- og landsdelsregioner

På kontoret har jeg et luftfoto tatt fra Sandnes nordover mot Forusområdet engang i begynnelsen på - 70 tallet. I Forusområdet er det ikke et eneste næringsbygg, Kvadrat eksisterer ikke, motorvegen er ikke påbegynt, og fra Forus mot Jåttå er nesten ingen boliger. Bildet forteller at mye har skjedd fra 1970 fram til i dag.

Tekst: Karl Jan Søyland, medlem av Kommunalstyret for byutvikling, Stavanger (AP)

Det må absolutt være grunn til å spørre om offentlig forvaltning og politisk styring av regionen har endret seg pakt med denne utviklingen. Det er vanskelig å svare annet enn nei til dette. Fortsatt er formannskapslovene av 1848 viktige, og langt på veg er det vel bare i politisk sammenheng og offentlig forvaltning at vi fortsatt forholder oss til kommunegrensene.

I årene som kommer vil den store byveksten skje i Sandnes – mye av næringsutviklingen vil skje i Sola rundt Risavika, mens utdanningen i økende grad vil skje i Stavanger og rundt universitetet. Areal- og transportplanen for nord-Jæren har nå virket i nærmere 5 år og vist at den faktisk er en plan som virker og som det går an å styre etter. Summen av en rekke slike forhold viser med all tydelighet at vi i dag er en storbyregion i Norsk målestokk. Det vi trenger nå er en grundig debatt om hvordan regionen skal styres.

I løpet av de siste årene er det utviklet et sterkt regionalt samarbeid innfor arealdisponering, transport, næringsutvikling, havn, energi, vann, avløp, renovasjon osv.

Langt på veg er det slik at store infrastrukturelle oppgaver med unntak av bolig, nå løses på regionalt nivå.

Utviklingen har uten tvil ført til at helt sentrale oppgaver i dag er flyttet fra kommunestyrene og inn i ulike regionale foretak og løsninger. Ut fra et bredt folkestyresynspunkt er dette ikke bare av det gode. Makten samles om stadig færre hender, viktige avgjørelser skjer i det lukkede rom, og rollen som folkevalgt synes å dreie stadig mer i retning av å drive forretning enn å være ombudsmann eller kvinne og det å drive mer tradisjonell politikk.

Slik jeg ser det er det i ferd med å oppstå et demokratisk underskudd som fort vil kunne virke negativt i forhold til den positive utvikling regionen er i. Her er det regionalt store politiske utfordringer. Behovet for en åpen og grundig debatt om hva som vil være best for regionen framover burde være mulig å få til.

Det å være fra Stavanger gir gode følelser. For meg er det enda bedre å

være fra Bakkeland. Å komme fra Stavangerregionen gir på ingen måte de samme gode følelsene. Med et slikt utgangspunkt skulle jeg ønske at alt kunne være som det var. Samtidig sier all fornuft at dagens kommunegrensener og måten vi styrer på er blitt til i en annen tid og ikke lenger er egnet for å finne gode løsninger for dagen og morgendagen. Mye av debatten omkring både storby- og landsdelsregioner er en brytning mellom mellom hode og hjertet – det effektive, rasjonelle og det følelsesmessige, brytninger som nødvendigvis vil ta noe tid.

Framtidens løsning er regionale løsninger. Noen annen konklusjon er det ikke mulig å trekke.

Til slutt kan det være grunn til minne om at hele Norge befolkningsmessig er litt mindre enn halvparten av London. Gjør vi spørsmålet om storby og landsdelsregioner større enn det faktisk er?

Naturlige regioner – ikke omkamp etter Hafrsfjord

Enhver rasjonell regiondebatt bør begynne med det enkle spørsmålet: hva er en region og hvilke formål skal den tjene? Ikke med svaret: vi skal ha et tredje folkevalgt nivå mellom kommunene og staten – og hva kan vi nå bruke det til?

Tekst: Helge Ole Bergesen,
medlem av Stavanger Bystyre (H)

I Stavanger-området er vi i den heldige situasjon at vi allerede har en naturlig, velfungerende region rundt Nord-Jæren. Dette har fått en fast organisatorisk ramme i Stavanger-regionen Næringsutvikling hvor 14 kommuner med nesten 300.000 innbyggere deltar. Det er et gjennombrudd for dette samarbeidet at kommunene har gått sammen om en strategisk næringsplan.

Dermed har vi, i all beskjedenhet, skapt det resten av Norge leter febrilsk etter – en region som har naturlige grenser, og som er utviklet nedenfra ut fra behov i kommunene selv, ikke som et resultatet av streker på et kart eller byråkratiske utredninger. Med sin næringsmessige tyngde og sitt innbyggertall er vår region helt på høyde med flere av de andre regionene som så fantasifullt er tegnet inn på de nye Norgeskart som nå sirkulerer.

Stavanger-regionen har intet behov for et tredje folkevalgt nivå – et 'vestlandsfylke' eller noe lignende – på toppen av

vår region. Vi kan drive og utvikle våre videregående skoler selv. Regionen dekker et stort, sammenhengende inntaksområde for elevene, med fritt skolevalg både på innsiden og utsiden. Vi driver allerede storstilet felles næringsutvikling og har landets største felles kulturprosjekt på gang. Vi har sterke fellesinteresser om offentlig infrastruktur, og vi er i stand til å kommunisere med andre regioner om kommunikasjonsprosjekter som går ut over vårt område.

Et nytt regionnivå er ikke bare unødvendig. Det er direkte i strid med våre interesser. La meg illustrere det med to eksempler: tenk om det hadde eksistert et slikt folkevalgt regionstyre fra Lund til Leikanger (eller hvor nå grensene måtte bli trukket). Er det noen som tror at en slik gruppe politikere ville lagt mye energi bak et universitet i Stavanger? For ikke å snakke om kulturhovedstaden i Stavanger-regionen? (Det måtte vel i så fall vært med avleggere i Førde og Hardanger.)

Og det er ikke bare for oss dette er problematisk: Er det gunstig for Norge at regionale folkevalgte skal være med å styre utdanning og forskning ved universitetene her i landet? Blir våre universite-

ter – ikke bare UiS – bedre i stand til å hevde seg i den internasjonale konkurransen om de beste hodene på denne måten?

Og tilsvarende med forskning: Blir norske forskningsmiljøer sterkere og bedre ved at folkevalgte fra bygd og by får innflytelse over dem? Er det dette som skal til for at vi skal hevde oss i verdensklassen? Når våre universiteter og forskningsmiljøer sliter med å hevde seg ute i den store verden, er det fordi de savner regional folkevalgt innflytelse?

Mye av dagens regiondebatt peker dessverre bakover – mot det forsmædelige nederlaget ved Hafrsfjord, da Viken etablerte sitt varige hegemoni her til lands. På de nye regionkartene kan man avlese Erling Skjalgsons rike, ladejarlene og de nord-norske høvdingene på Bjarkøy. Et godt grunnlag for Hafrsfjordspillene, men ikke for utviklingen av bærekraftige regioner i fremtidens Europa.

Å slå sammen Rogaland og Hordaland er like unaturlig som å fusjonere Viking og Brann. Og det blir ikke bedre, for noen, av å legge det til Sogndal.

Göteborg-regionen

Göteborg er Sveriges nest største by, med mer enn 870 000 innbyggere. Regionen består i dag av 13 kommuner med et felles bo- arbeid og servicemarked.

Business Region Göteborg BA

Business Region Göteborg AB (BRG) er et kommunalt samarbeidsorgan som arbeider for å styrke næringslivet, skape nye arbeidsplasser og et variert næringsliv i Göteborg-regionen. Organisasjonen

hjelper etablerte bedrifter så vel som gründere med deres vekstambisjoner. BRG ble opprettet i 2000 og har i dag rundt 80 ansatte. Organisasjonen samarbeider med næringsansvarlige i kommunene og bedriftene i regionen.

fakta

Göteborg er den byen i Sverige med flest nyetableringer.

Investeringsboom i Göteborg

Göteborg fosser frem som en av de viktigste og mest ekspansive næringsregionene i Nord-Europa. I løpet av de siste åtte årene har regionen doblet antallet utenlandske bedrifter til vel 1700 stykker, og tallet øker stadig. På bare fire år ble det skapt 28 000 nye arbeidsplasser i Göteborg-regionen – det er mer en 50 prosent av den totale økningen for hele Sverige

Tekst: Cathrine Gjertsen

Foto: Bo Kågerud - Göteborg & Co

- Årsaken til at det går så godt er et resultat av flere faktorer. Regionens geografiske plassering på sørvest kysten av Sverige ligger strategisk til i forhold til de øvrige skandinaviske land og Baltikum. Logistikkmessig er det derfor attraktivt å etablere seg i Göteborg-regionen, mener informasjonssjef i Business Region Göteborg, Maria Derner. Hun peker også på tilgang til kompetent arbeidskraft, et variert næringsliv, samarbeid på tvers av miljøer og langsiktig satsing på næringsutvikling som viktige faktorer for Göteborgs formidable vekst.

FRA KRISE TIL JUBEL

Den storstilte satsingen på næringsutvikling kan spores tilbake til 1977, som var et kriseår for skipsfartsnæringen. Sveriges nest største by var en skipsfartsby og nedgangstidene i næringen slo voldsomt ut og arbeidsledigheten økte dramatisk. Svenskene lærte fort at det sjelden lønner seg å satse alt på ett kort. Å skape muligheter for store og små bedrifter innenfor ulike næringer var anbefalingen fra Næringslivssekretariatet, som ble opprettet av Göteborg kommune for å utvikle næringslivet i katastrofeåret 1977.

I dag kan Göteborg-regionen skilte med varierte, spesialiserte og sterke næringsklynger som bilindustri, bioteknologi, logistikk, IT, mat, design og miljøteknologi.

Her finner du blant annet den lille, ultrahippe jeansprodusenten Nudie Jeans, legemiddelgiganten AstraZeneca, bilprodusentene Saab og Volvo, mobilkjempen Ericsson og ferjeselskapet Stena Line.

DEN HELLIGE TREENIGHET

Maria Derner mener Trippel Helix modellen, samarbeidet mellom universiteter, næringsliv og offentlig sektor, har satt fart i næringsutviklingen i den sørvestre regionen. – Langsiktig samarbeid for å styrke og utvikle næringsklynger har gitt resultater. Et eksempel på dette er Lindholmen Science Park, som eies av to lokale universiteter, Göteborg kommune og flere utviklingsbedrifter. Her får større bedrifter hjelp til forskning og produktutvikling samt kontakt med eksperter innen ulike fagfelt, forklarer Derner.

FORSKNING FOR FREMTIDEN

I følge World Knowledge Competitive Index rangeres Göteborg-regionen som en av de mest kunnskapsintensive regionene i Europa. Regionen huser flere av Sveriges mest forskningsintensive bedrifter som Astra, Saab Ericsson Space og Nobel Biotech. Bare innenfor bioteknologi har halvparten av de 300 bioteknologiske bedriftene i Göteborg-regionen egne forsknings- og utviklingsavdelinger, og flere jobber tett med Nord-Europas største sykehus; Sahlgrenska Universitetssykehus.

- En av årsakene til at Sverige har så mange kunnskapsintensive næringer er nok at vi investerer 4,3 prosent av BNP i forskning. Det er mer enn noe annet OECD land, informerer Derner.

BYUTVIKLING OG LIVSKVALITET

- Det er viktig å ha en trivelig by hvor det skjer noe. I Göteborg har vi satset på å få store arrangementer som kan trekke folk til byen, og ikke minst profilere oss som en attraktiv region, sier Derner. Tidligere i år var Göteborg vertskap for Skandinavias største filmfestival og i august arrangerer de Europamesterskapet i friidrett.

Forruten arrangementer og kulturelle tilbud arbeider regionen med byutvikling i samarbeid med private boligaktører. – Vi har regelmessige møter med ledere for boligbyggelag og entreprenører hvor vi diskuterer byutvikling. Hovedbudskapet fra vår side er at samarbeid og helhetstenking er nødvendig for utviklingen av regionen. Går det bra med Göteborg-regionen går det også bra for boligutviklerne, forklarer informasjonssjefen.

ØNSKER FORTSATT VEKST

Göteborg-regionen skal vokse seg enda større. Regionen holder nå på med strategiarbeid som skal sørge for at regionen opprettholder veksten også de neste ti årene. – Vi må så å si fordoble innbyggertallet vårt frem mot 2016 for å beholde den kritiske massen av arbeidstakere i regionen, hevder Maria Derner. Så langt ser det lovende ut – regionen har stor tilflytning og en positiv vekst i antall barnefødsler. En utfordring blir de mange firmene fra Stavanger-regionen som nå drar til Göteborg-regionen for å lokke til seg ingeniører.

Kurs eller Konferanse? Utforsk Ryfylke!

I Ryfylke finn du raskt den originale plassen du er på jakt etter til arrangementet ditt! Vel blant dei beste stadane for læring og avkopling. Ein velutstyrt konferansebåt kan ta deg inn til plassar med særpreg. Få profesjonell hjelp til skreddarsydde opplegg, eller ta det enkelt. Bryt av konferansen med velvære på Rogaland sitt første spahotell, eller koble av med vinter-aktivitetar. Eller finn inspirasjon til innsats tett ved fjorden. La kursgruppa testa ein laksesafari og avslutta med måltid i villmarks-leiren. Gourmetmeny eller husmannskost, valet er ditt! **Les meir på www.ryfylke.com.**

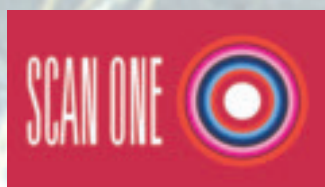
Sauda Fjord Hotel - Vinter og tradisjon
Tlf. 52 78 12 11 sauda@online.no
www.saudafjordhotel.no

Clipper Fjord Sightseeing - Konferansebåten!
Skagenkaia 18, 4006 Stavanger, Tlf. 51 89 52 70
www.rodne.no

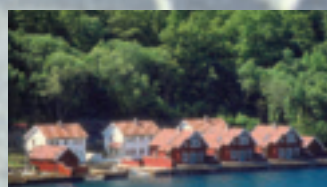
Mo Laksegard - Aktivitetar i naturen
4230 Sand, Tlf. 52 79 76 90
www.molaks.no

Scan One - Skreddarsyr konferansen
Pb. 7029, 4004 Stavanger, Tlf. 51 85 09 10
www.scanone.no

Spa-hotel Velvære - Rogalands første spa-hotell
4130 Hjelmeland, Tlf. 51 75 12 00
www.spahotelvelvaere.no

Ryfylke Fjordferie - Fred, ro og inspirasjon
4139 Fister, Tlf. 51 75 10 10
www.fjordferie.no

Gode tips fra

Gode råd til arbeidsgivere!

Refusjon av arbeidsgiveravgift på sykepenger.

Fra nyttår er det innført fritak for å betale arbeidsgiveravgift på lønn i forbindelse med sykdom, permisjoner m.m., som refunderes fra trygdekantoret. Ingen vil passe på at arbeidsgiver får denne avgiften tilbake, så det er avgjørende å ha god kontroll på dette.

Frynsegoder – lønnsomt for alle

Undersøkelser har vist at ansatte som får frynsegoder er mer trofast mot sin arbeidsgiver. Under gitte forutsetninger er dette helt eller delvis skattefritt: Avis, telefon, mobiltelefon, bredbånd, barnehage, hjemme-PC, kantine, bedriftshelsetjeneste, trening etc.

Obligatorisk tjenestepensjon

Arbeidsgivere som faller inn under loven må etablere pensjonsordning i løpet av 2006, men med virkning fra 1. juli 2006.

Viktig ved ansettelse

Husk å inngå arbeidsavtale. Det er lovpålagt, men formålet er å sikre at arbeidstaker er klar over vilkårene for ansettelsen, og skape klarhet i ansettelsesforholdet.

I tillegg til arbeidsavtale, skal alle med mer enn 10 ansatte utarbeide arbeidsreglement. Tydelige forventninger skaper forutsigbarhet og forebygger frustrasjon.

Du trenger ikke gjøre alt selv

Sørg for at du har tilgang til kompetanse. Bruk av fagfolk har vist seg å være både effektivt og lønnsomt.

Ta kontakt med oss om hvordan du kan holde deg oppdatert, og sikre at du ikke går glipp av gode muligheter.

Stavanger 51 81 57 00

Bryne 51 48 19 11

Egersund 51 46 15 10

Du trenger ikke gjøre alle oppgavene selv

Vi er Nordens ledende regnskapsbyrå, og leverer outsourcing-tjenester innen regnskap og lønn. Dyktige medarbeidere og ny teknologi gjør oss til nr. 1 i vårt marked.

We simplify your business

Saving more lives together

Her i Rogaland har vi verdens beste overlevelse ved akutt hjertestans utenfor sykehus – takket være et godt samarbeid mellom sykehuspersonellet ved SiR, AMK-sentralen, ambulanse-sentraler og frivillige organisasjoner, som alle har som mål å redde flest mulig liv. Det er dette gode samarbeidet som har ført til at Rogaland i dag har flere livreddere og utplasserte hjertestartere enn noe annet sted i verden.

Laerdal har i over 40 år samarbeidet med lokale og ledende internasjonale medisinske fagmiljø for å kunne utvikle produkter og løsninger som kan bidra til å redde liv. I 2002 utvidet vi det lokale samarbeidet ytterligere ved etableringen av et professorat samt et nettverk for akuttmedisinsk

læring sammen med SiR og Høgskolen i Stavanger. I fjor ble lærings- og forskningssenteret SAFER – Stavanger Acute medicine Foundation for Education and Research – etablert i samarbeid med Stavanger Universitetssykehus, Universitetet i Stavanger og Laerdal Medical AS.

Formålet med lærings- og forskningssenteret er å styrke akuttmedisinsk opplæring og pasientsikkerhet. SAFER vil inngå i et nettverkssamarbeid med internasjonalt ledende simulerings-sentre og åpnes i mai under European Resuscitation 2006-konferansen her i Stavanger. Da ventes 2000 tilreisende innen det internasjonale akuttmedisinske miljø til byen for å dele kunnskap om hvordan flere liv kan reddes.

De siste årene har deler av diskursen om vern endret fokus fra en mer konservativ forståelse som “finner” og “beskytter” historie nedlagt i “byggede strukturer”. Istedenfor velger flere teoretikere og utøvende fagmiljøer en mer proaktiv og konstruktiv tilnærming til vern, sett i sammenheng med en global byutvikling og markedssituasjon.

Tekst: Reinhard Kropf og Siv Helene Stangeland
Foto: Helen & Hard AS

Arkitekter og teoretikere som bl.a. Dr. Jorge Otero-Pailos, Jesus Aparicio og Hector Fernández forfekter en ny form for vern som utforsker, transformerer og

skifter ut i forhold til nye funksjonelle krav, og derved skaper nye former for historisk tolkning.

Kort sagt: vern av kulturarven har skiftet fra å være en repressiv makt til en mer produktiv byutviklingsmetode, fra primært å konservere til også å produsere historie.

DRIVKRAFT FOR NYE ROM OG NY ARKITEKTUR

“Future anterior” en ledende publikasjon om vern fra Columbia University skal formidle flere prosjekter fra Stavanger sentrum i sin neste utgave. Begrunnelsen er at prosjektene som f.eks. “Finns konditori”, “Tou Bryggeri” eller “Kontorene ved Vallbergtårnet” viser at fornying og vern av historiske bygg ikke trenger å stå i konflikt med hverandre, men tvertimot kan være drivkraft for å oppfinne ny arkitektur.

Også i Norge har resirkulering og vern av gamle bygg nylig blitt diskutert i seminaret og vandrestillingen “Transform 06” arrangert av Nasjonalmuseet. Fra Stavanger blir det vist tre ombyggingsprosjekter tegnet av Helen & Hard. Utstillingen vektlegger bærekraftige aspekt ved vern, og i sin åpningstale påpeker statsråd Helen Bjørnøy at den beste bevaring gamle bygg kan få er at de blir brukt, også til nye formål.

OMBYGGING AV STAVANGER KUNSTFORENING

Dette har også vært en viktig drivkraft i det siste prosjektet vi har jobbet med i Stavanger: bygningen til Stavanger Kunstforening. Kunstforeningen er tegnet av arkitekt Erik Erga i 1925 i nyklassistisk stil og tilbygget av arkitekt Toralf Kaada oppført i 1962.

Gamle bygg til nye formål

Arkitektfirmaet Helen & Hard AS har på oppdrag fra Stavanger Kunstforening utarbeidet planer for ombygging av lokalene til Kunstforeningen. Arkitektfirmaet foreslår blant annet å utvide underetasjen mot Madlaveien med et nytt areale for formidling og kunstproduksjon. Arkitektkritiker og førsteamanuensis ved Universitetet i Stavanger, Hild Sørby, er i mot ombyggingen utendørs (se side 17).

Ett av hovedgrepene Helen & Hard AS foreslår ved ombyggingen av Stavanger Kunstforening er å restaurere overlysfeltene i loftsetasjen som belyser de underliggende gallerisalene, samtidig som hele etasjen utvikles som kafé og møteplass.

Dårlig byggeteknisk tilstand i tillegg til manglende funksjonalitet i forhold til nye former for kunstformidling og kunstproduksjon nødvendiggjør en omfattende transformasjon. Hovedintensjon bak prosjektet er å skape en sammensetting av ulike ingrep som viser respekt til et viktig monumentalbygg og samtidig ivaretar kunstforeningens nåtidige verdier og behov. Prosjektet har blitt utarbeidet over en tre år lang prosess i tett samarbeid med en ressursgruppe fra Stavanger kunstforening. Det har blitt presentert for og diskutert med politikere, myndigheter, i ulike interesse- og fagfora og har så langt skapt stor entusiasme og ny tro på Kunstforeningens framtid.

HOVEDGREP

Følgende hovedinngrep er foreslått:

1. Glasstaket til foajéens overlys blir fjern-

net for å åpne opp til loftsetasjen. Det foreslås en ny vertikal sirkulasjon og "lysgård" gjennom tre etasjer.

2. Overlysfeltene i loftsetasjen som belyser de underliggende gallerisalene restaureres, samtidig som hele etasjen utvikles som kafé og møteplass.

3. Taket i hovedsalen lages nytt for å kunne ivareta optimal naturlig og kunstig belysning

4. Underetasjen utvides mot Madlaveien og skal inneholde nye rom for formidling og kunstproduksjon, som bl.a. et sanse-rom, auditorium, flerbrukshall etc. Flerbrukshallen danner en utvidet sokkel og en oppløftet adkomstplass som gjen-skaper et markant og brukbart inngangs-område, noe det opprinnelige bygget også hadde før utbyggingen av Madlaveien.

Plassgulvet er utført i et translusent material for å skille det nye fra det eksis-

terende. Dette gir dagslys til den underliggende flerbrukshallen, og samtidig skapes en "lysplass" som om natten fremhever og inrammer det opprinnelige hovedbygget fra 1925.

I forhold til den aktuelle vernedebatten viser Stavanger Kunstforening et berikende potensial i det å kombinere nødvendige hensyn til bærekraft, bruk og økonomi med arkitekturhistoriske interesser.

En slik kopling mellom vern og fornying er klart mer ressurskrevende og konfronterende og vanskeligere å kommunisere, og må utvikles på nytt i hvert enkelt tilfelle. Allikevel mener vi dette er veien å gå - for å foredle og - ikke minst - aktualisere vår arkitekturarv.

Møter i Næringsforeningen 4. april - 12. mai

Seminar i Rosenkildehuset Tirsdag 4. april Kl. 1230 - 1830

STYREFAGLIG MØTEPlass

Næringsforeningen inviterer i samarbeid med Styrefaglig Møteplass til Forum for eier-representanter og kvinnelige styrekandidater i Rosenkildehuset.

Møt inntil 50 dyktige kvinnelige styrekandidater med variert bakgrunn fra en rekke bransjer.

PROGRAM:

- "Maktskifte i styrene"
- Statssekretær Frode Berge i Nærings- og Handelsdepartementet
- "Hvordan komme i styreposisjon"
- Toril Nag, Konserndirektør i Fokus Bank asa
- "Styresammensetning og resultater på bunnlinjen"
- Ådne Kverneland, Styreleder Stavanger Aftenblad
- Praktiske opplysninger for simulert styremøte
- Elbjørg Gui Standal, Studierektor ved Handelshøyskolen BI
- Simulert styremøte i grupper med case

Næringsforeningen inviterer etterpå på tapas og vin

Lunsjmøte i Rosenkildehuset Fredag 21. april Kl. 1100 - 1230

KRITIKK – ET NØDVENDIG ONDE I BEDRIFTEN!

Er du og din bedrift på vei inn i krevende forandringer? Mange har et negativt forhold til ordet kritikk, og vi unngår konfrontasjon eller går i forsvar når vi nærmer oss kjernen. Slik mister vi utviklingspotensialet og blir bremseløsser i forandringsprosessen.

Forandring er utfordrende fordi vi beveger oss inn på personlig sårbare og kulturelt ømfintlige områder.

- Er det rom for å kritisere internt?
- Har dere mot til å servere kritikken?
- Er dere tydelige i kritikkens innhold?
- Tåler dere kritikken?
- Hva er viktig å kritisere?

Forandring skaper bølger, hvordan skal vi takle bølgene slik at de bidrar til positive forandringer?

Foredragsholder:

Nina Østhus, rådgiver mindEmotion og Morten Hellisen, kommunikasjonsrådgiver i Compartner AS.

Lunsjmøte i Rosenkildehuset Tirsdag 25. april Kl. 1100 - 1230

HVORFOR SØKE PATENT?

Hvordan sikre dine rettigheter ved hjelp av

patent-, design- og varemerkebeskyttelse?

- Hvordan gir patent deg markedsmonopol og større inntjening?
- Hva kan patenteres?
- Hvordan får man patent?
- Hvordan kan patent omgås?
- Hva tilsier at du trenger patent?
- Hva hvis patentsøknaden ikke fører fram?

Foredragsholder:

Daglig leder Eivind Håmsø, Håmsø Patentbyrå ans
Møtet er i samarbeid med Innovasjon Norge.

Kveldsmøte i Atlantic Hall Tirsdag 25. april Kl. 19.30 - 21.30

IMITASJON ELLER INNOVASJON?

Vil du være en klar og skinnende versjon av deg selv, eller bare en blek kopi av andre?

Foredragsholder:

Dr. Kjell A. Nordstrøm er tilbake i Stavanger. Han vil gi oss et innblikk i hvordan man lykkes i en verden av etterligninger. Nå har du en gylden anledning til å oppleve den karismatiske svensken – igjen! Sist Nordstrøm var her snakket han om "Funky Business". Denne gang vil han ta utgangspunkt i boka "Karaokekapitalismen".

Lunsjmøte i Rosenkildehuset Fredag 28. april Kl. 1100 - 1230

NÅ KOMMER MÅLTIDETS HUS

I en årrekke har vi hørt tanker om etableringen av et Måltidets Hus på Universitetsområdet på Ullandhaug. Et prosjekt og en idé med utgangspunkt i Fagforum for Mat og Drikke. Hva ligger i Måltidets Hus utover en ren samlokalisering mellom aktører som blant annet Norconserv, Gastronomisk Institutt og Fagforum for Mat og Drikke?

- Et kompetansesenter for måltidsnæringen - regionalt og nasjonalt.
- Et senter som gjennom unik mat- og måltidsrelatert kunnskap utløser samarbeidsbaserte innovasjonsprosesser.
- Muligheter for næringsliv og forskning, regionalt og nasjonalt?

Tirsdagsseminar i Rosenkildehuset Tirsdag 2. mai Kl. 1200 - 1500

COACHING - HVA ER DET? REN BLØFF ELLER MÅLRETTET LEDERTRENING?

Coaching er i ferd med å bli et aktuelt virkemiddel for å utvikle ledere og andre til å oppnå sine mål. Ikke alle bedrifter er kjent med hvilke krav som bør stilles når en ønsker å innføre et coachingtilbud.

Sertifisert Coach og NLP Trainer og styreleder i Den Norske Coach Forening, Turid Torbergson snakker om:

- Hva er coaching?
- Hvorfor er coaching interessant?
- Hvordan foregår en coachingprosess?
- Hva kan skje som et resultat av coachingprosessen?

Håvard Levang, psykolog og direktør for consulting i Right Management Consultants

- Coaching - vår definisjon
- Når er coaching virkningsfullt?
- Coaching som lederutvikling - er det verdt pengene?

Seminar i Rosenkildehuset Tirsdag 9. mai Kl. 0900 - 1500

BYFOLK FOR BØNDER?

Hvorfor er det viktig med en nasjonal matproduksjon?

- Norsk matkultur og kvalitet på norske råvarer
- Matkvalitet og matsikkerhet - forutsetninger for livskvalitet?
- Trenger vi tilbud om kvalitetsmat direkte fra produsent til forbruker?

Foredragsholdere:

Harald Osa, kjøkkensjef ved Holmenkollen Restaurant, Oslo, Hallgeir Herikstad, regiondirektør i Mattilsynet, avd. Rogaland og Agder, en representant fra selskapet Nytt... As m.fl.

Kveldsseminar i Rosenkildehuset Tirsdag 9. mai Kl. 1800 - 2100

KOMMUNIKASJON

Seminaret tar opp aktuelle tema innenfor kommunikasjon og ser på forskjellige former for kroppspråk og hvordan man bruker kroppen til å kommunisere med andre. 93 % av all kommunikasjon er ordløs og mennesket har ca 250.000 ulike ansiktsuttrykk.

Tema som tas opp:

- presentasjonsteknikk
- kommunikasjonsstrategi
- om klær og kommunikasjon

Foredragsholdere: Inger Løno, gründer og modellmamma i Prestige Modellbyrå, Wenche Ydstebø, gründer og rådgiver innen personlig stil, Øyvind Paust-Andersen, seniorrådgiver Rogaland Kunnskapsark

Konferanse i Ryfylket Torsdag 11. og fredag 12. mai

RYFYLKEKONFERANSEN

"Ryfylke på verdenstoppen"
- regionen med potensialer"

Problematiske påbygg

Fra åpningen av Stavanger Kunstforening i 1925.

Hva gjør vi når gamle hus ikke lenger tilfredsstillers den funksjonen de ble bygget for? Vi bygger om og bygger på.

Tekst: Hild Sørby,
Førsteamanuensis Universitetet i
Stavanger

Slik har det alltid vært, også her i Stavanger. Det gjelder så vel boliger som offentlig bebyggelse. Ikke minst gjelder det bygninger for institusjoner som ble etablert sent på 1800-tallet og tidlig på 1900-tallet, da behovene var helt andre enn etterkrigstidens. Eksempelene er ikke vanskelig å finne: Stavanger Museum, Rogaland Teater, Folkets Hus, Filmteateret, Telebygget, St. Johannes kirke, Atlantic Hotell, Arkeologisk Museum, Stavanger Kunstforening. Den arkitektoniske kvaliteten på påbygningene varierer, men som påbygg har de, med få unntak, en ting felles: Nybygget underordner seg det gamle hovedbygget på en nennsom måte. Den gamle hovedbygningens karakter er ivarettatt og

videreført. Slik har bygningens eiere ønsket at det skulle være og slik har arkitektene funnet det riktig å løse oppgaven.

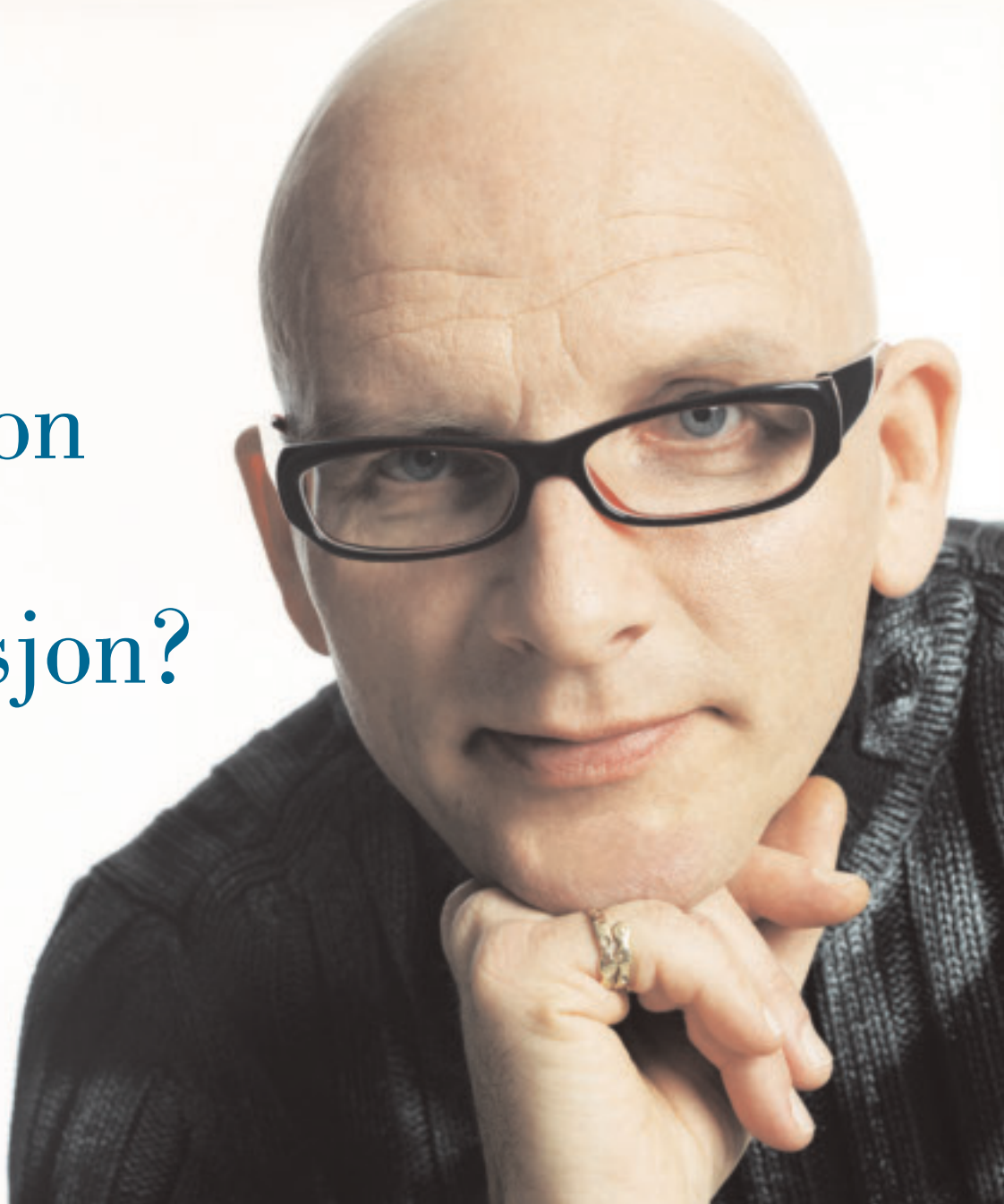
Stavanger Kunstforening på Madlaveien fikk sin store, flotte utstillingssal i 1962, som et påbygg tegnet av arkitekt Toralf Kaada. Det var på mange måter forbilledlig gjort. Det ga kunstforeningen ny, etterlengtet utstillingsplass med godt lys samtidig som den gamle, nyklassisistiske bygningen fremsto omtrent som før.

Nå vil Kunstforeningen igjen ha mer plass og mer tidsmessige lokaler. Det er umulig å drive kunstformidling på høyde med vår tid i det gamle huset, hevdes det. Arkitektfirmaet Helen og Hards utvidelsesforslag vil løse problemene. Kanskje er dette riktig, men det spørres om Kunstforeningens virksomhet i dag er viktigere enn bygningen de holder til i? For huset på Madlaveien, innviet under byjubileet 1925, er et meget vakkert hus, tegnet av den unge arkitekten Erik Erga i stilren nyklassisisme. Som en viktig del av vår

historie og vår kollektive hukommelse er dette et hus som må vernes for ettertiden. Men utbygningsforslaget fra Helen og Hard underordner seg ikke den gamle bygningen. Det slår bokstavelig talt beina under den ved å legge et glasslokk fra fortauet på Madlaveien inn mot huset slik at grunnmuren ikke kommer til syne. Den karakterfulle sokkelen som løfter bygningen blir borte, og huset blir nærmest flytende. Dermed forsvinner i realiteten hele huset.

Jeg tror ikke jeg ville savne Kunstforeningen om den nå måtte nedlegge sin virksomhet. Andre utstillingssteder har for lengst overtatt den gamle foreningens oppgaver. Men jeg ville gråte om det stolte, gamle huset på Madlaveien ble ødelagt. Det er bedre om husets opprinnelige funksjon som kunstforening går over i minnes rike enn at vi ødelegger huset. For det er huset som er viktig for byens identitet.

Imitasjon eller innovasjon?

Nå har du en gylden anledning til å oppleve den karismatiske svensken Dr. Kjell A. Nordström.

Vil du være en klar og skinnende versjon av deg selv, eller bare en blek kopi av andre? Det handler om å tro på seg selv og egen organisasjons evne til nyskaping og gjennomføring. Dr. Kjell A. Nordström vil gi oss et innblikk i hvordan man lykkes i en verden av etterligninger.

ENDELIG TILBAKE I BYEN!

Dr. Kjell A. Nordström er endelig tilbake i Stavanger! Nå har du en gylden anledning til å oppleve den karismatiske svensken – igjen!

Sist Nordström var her snakket han om "Funky Business". Denne gang vil foredraget hans ta utgangspunkt i boka "Karaokekapitalismen" som ble gitt ut i 2004.

Dato: Tirsdag 25. april 2006
Tid: Kl 19.30 - 21.30
Sted: Atlantic Hall

DOKTORGRAD FRA HANDELSHÖGSKOLAN

Nordström har doktorgrad fra Handelshögskolan i Stockholm, hvor han i dag er Associate Professor ved the Institute of International Business.

Han har vært rådgiver og konsulent for en rekke multinasjonale selskaper, og hans dynamiske stil gjør ham til en ettertraktet foredragsholder over hele verden.

Møtet arrangeres av Næringsforeningen i Stavanger-regionen, i samarbeid med Markedsføringsforeningen i Stavanger.

TILBUD TIL MEDLEMMER

Pris for medlemmer:
kr 750 for første deltaker. Dersom du tar med en eller flere kollegaer koster det kun kr. 490 for de øvrige fra samme bedrift.

Pris for ikke-medlemmer:
kr. 1.500 for første deltaker og kr. 980,- for de neste fra samme bedrift.

Påmelding på
www.stavanger-chamber.no
innen fredag 21. april 2006

Salgskonferanse for reiselivs- næringen til Stavanger-regionen!

Norwegian Travel Workshop er årets viktigste møteplass for tilbydere av norske reiselivsprodukter og kjøpere fra inn- og utland. Arrangementet er ett av Innovasjon Norges viktigste tiltak for å samle norsk reiselivsnæring til felles markedsføring og salg av Norge som reisemål. For at de norske og internasjonale kjøperne skal bli bedre kjent med ulike destinasjoner og produkt-områder, velges en ny arrangørby for hvert år.

I år er Stavanger-regionen til- delt Norwegian Travel Work-

shop, også kjent som NTW. Konferansen samler over 700 kjøpere og selgere av reiselivs- tjenester fra 24 ulike nasjoner. I løpet av de 3 dagene konferan- sen varer møtes nærmere 350 utenlandske turoperatører og like mange norske tilbydere av reiselivstjenester. De gjennom- fører om lag 7.000 forhåndsav- talte salgsmøter hvor de for- handler om neste års tilbud, pri- ser og betingelser.

Stavanger-regionen slår på stortromma og skal begeistre alle gjennom hele oppholdet. De

skal vise sin beste side på vert- skap, opplevelse og kultur. I selve arrangementet og dets gjennomføring vil det være fokus på mat og kultur. Dette er en stor mulighet til å sette regio- nen enda bedre på kartet også i forhold til Stavanger2008 og sta- tus som Europeisk Kultur- hovedstad.

Salgskonferansen blir arran- gert i dagene 3. – 5. april 2006. Selve forhandlingene finner sted i Stavanger Forum, mens de sosiale arrangementene vil finne sted i Domkirken, på Norsk Oljemuseum, Sjøhusene i Stavanger, Stavanger Forum, Sjernarøy Maritim og på Hall Toll.

Salgskonferansen genererer en omsetning under arrange- mentet på over 6 millioner kro- ner. Den høyeste og viktigste verdien på å være vertskap for salgskonferansen er muligheten til å få flere gjester til regionen i årene som kommer. I tillegg vil en øke kunnskap om regionen og status som Europeisk Kultur- hovedstad- Stavanger2008.

Reiseliv

**"Paragrafryttere
jobber ikke
hos oss"**

Bjørn Bredal [Juridisk utreder]

Endringsprosesser preger i stigende grad både enkeltmennesker og virksomheter. Når vi har fått ord på oss til å være nytenkende og annerledes i advokatbransjen, er det blant annet fordi vi har arbeidet tett med våre kunder og forbindelser. Vi er vant til utfordringer innen arbeidsforhold, selskap, skatt og kontrakter.

Advokatfirma Helliesen_Kvernberg AS.

Telefon 51 84 12 20 www.lawyer.no

**HELLIESEN_KVERNBERG
ENGASJERTE_MENNESKER**

- Forum Jæren A/S ble etablert av lokale krefter med en genuin interesse for å utvikle Bryne, forteller daglig leder Terje Hamre

Forum Jæren A/S er et lokalt utviklingsselskap eid av Bimi A/S (som Ingebrigt Aarbakke står bak), Troll A/S (Finn Underhaugs selskap), Hav Invest A/S (Terje Hamre og Harald Vaaland), Haar A/S (Harald Gudmestad og Arne Stangeland). Forum Jærens forretningsområder er eiendoms-

drift, forretningsmessig tjenesteyting og utleie. Selskapet har ervervet Brødrene Hetlands industriområde ved jernbanen nær Bryne sentrum, og har planer om bl. a. å sette opp et høyhus på 14 – 16 etasjer, som skal romme aktiviteter innen områdene læring, næring og kultur.

fakta

Forum Jæren A/S

Forum Jæren A/S kom ordentlig i rampelyset i oktober 2005, da bedriften ble tildelt Byutviklingsprisen 2005 av Time kommune. Time-ordfører Arnfinn Vigrestad uttalte da at Forum Jærens prosjekt for en helt ny bydel sentralt i Bryne er spennende og fremtidsrettet, et prosjekt som vil prege Bryne for mange år fremover. Siden den gangen er dette utviklingsprosjektet både hyllet opp i skyene, mens det fra andre hold er blitt møtt med visse reservasjoner.

Tekst: Erik Lindboe

Foto: Eric Johannessen/BITMAP

- Forum Jæren A/S ble etablert av lokale krefter med en genuin interesse for å utvikle Bryne, forteller daglig leder Terje Hamre til Rosenkilden. - Bedriften er et eiendoms- og utviklingsselskap, og planen vår er å utvikle et større område på Bryne og sette opp det vi mener skal bli et signalbygg for Jæren. Det unike med planen vår er at vi ønsker å basere nybygget på læring, næring og kultur, selve fundamentet for en fremtidsrettet by, fortsetter Terje Hamre.

KJØPESENTER ELLER LEILIGHETER?

- Vi kjøpte området der de gamle Brødrene Hetland-fabrikkene lå. Dette området har en svært gunstig plassering, det ligger parallelt med jernbanen, kun et steinkast fra Bryne sentrum og jernbanestasjonen. Beliggenheten kunne ikke vært bedre i forhold til sentrum og eksisterende infrastruktur! slår Terje Hamre fast, og føyer til noen kommentarer rundt dagens trender på byggefronten: - Vi stilte oss spørsmålet "Hvordan utvikle Bryne sentrum"? Det mest nærliggende i henhold til dagens byggemønstre måtte jo være å bygge et svært kjøpesenter. Eller enda et leilighetskompleks? Vi satte oss ned og fabulerte litt rundt hva Bryne/Jæren har behov for, og da endte vi opp med trekløveret læring, næring og kultur.

Vi ønsker oss et næringsbygg for kunnskapsbaserte næringer, f. eks. data - eller IKT som vel er dagens korrekte betegnelse. Vi ønsker å knytte til oss Folkebiblioteket på Bryne, som trenger ny lokalisering, pluss et fremtidig nasjonalt Garborg-senter. Ny idrettshall står også på ønskelisten. Og sist, men ikke minst er vi i dialog med Rogaland fylkeskommune om en samlokalisering i et nybygg av de to videregående skolene våre - Bryne og Time videregående skoler.

- La meg understreke at vi er svært opptatt av de videregående skolene på Bryne. Vi ser at dagens samfunn i stadig økende grad er et kunnskapsbasert samfunn, og da må vi være aktivt på banen for å legge til rette for at de videregående skolene våre er tidsmessige bygg som kan by på det mest moderne utstyr, i takt med tidens krav. Slik sett vil fylkeskommunen gis anledning til å kunne tilby ungdommen et topp moderne tilbud, et tilbud som også knyttes til dagens leverandør av moderne kursopplegg - Jærtek. Nå ser kabalen ut til å gå i hop. Heldigvis er vi på lag med Time kommune, som har tilbudt å kjøpe de to videregående skolene, og i stedet stille ny tomt til disposisjon langs jernbanen ned mot stasjonen. Fylkeskommunen kan få avhende de gamle skolebygningene og få et helt nytt og topp moderne anlegg i retur.

Nå gjenstår det riktignok å se om Forum Jærens visjoner blir en realitet. Rogaland fylkeskommune har ennå ikke sagt sitt siste ord, og fylkeskommunen er i disse dager inne i en prosess der Forum

Jærens forslag til nyetableringer av de videregående skolene skal vurderes nøye før beslutningen tas om de er liv laga eller ei. Fylkeskommunen mener blant annet at Time kommune bør bidra med gratis tomt til det nye skolekomplekset.

FOTBALL

Terje Hamre forteller også at Forum Jæren er i dialog med Bryne Fotballklubb, som trenger nye fasiliteter for virksomheten sin.

- Vi snakker om å overta gamle Bryne Stadion, mens BFK ser seg om etter et alternativt sted å bygge ny stadion. I sum vil alle disse planene bidra til å oppgradere Bryne som Byen på Jæren. Vi mener at disse planene inneholder en rekke spennende og gode elementer. Jo visst ligger det kommersielle tanken bakt inn i dette, men det ligger også en campus-tenkning bak dette, med samling av kompetanse og utvikling av uteområdene.

Det går så det suser i Norge for tiden, og vi må forsøke å leve etter akkurat det, tenke arbeidsplasser og utdanning og kultur. Tenk å få disse elementene så nær hverandre, der mulighetene for et tett samarbeid legges til rette gjennom samlokalisering. Dette er en form for integrering som går begge veier, fortsetter Terje Hamre, Bryne-gutten og gründeren som påstår han lever spennende dager hver eneste dag. I tillegg til jobben som daglig leder for Forum Jæren A/S driver Terje Hamre Forum Investeringselskap, og han er dessuten kjent for sitt engasjement i Norsk Familieøkonomi.

Mai Jazz

STAVANGER INTERNASJONALE JAZZFESTIVAL

9. 10. 11. 12. 13. mai 2006
Billettsalget har startet!

Stav. Konserthus 51 53 70 00 – www.billettuka.no
Stavangeren 51 84 38 50 – www.billett-service.no
Folken 51 56 44 44.

For fullt program: www.maijazz.no

Braathens

TIRSDAG 9. MAI

ÅPNINGSKONSERT Bajofondo Tango Club

Stavangeren, kl 19.00. Bill. 250,-

Helge Lien Trio
Hall Toll, kl 21.00. Bill. 170,-

ONSDAG 10. MAI

Esbjørn Svensson Trio
Stavangeren, kl 19.00. Bill. 250,-

Amadou & Mariam

Folken, kl 22.00. Bill. 280,-

TORSdag 11. MAI

Brazz Bros med SSO + dansere

Stavanger Konserthus, kl 19.00.
Bill. 250,-

Karl Seglem
Hall Toll, kl 20.00. Bill. 180,-

Dino Saluzzi Trio
Stavangeren, kl 21.30. Bill. 200,-

FREDAG 12. MAI

Brad Mehldau

Stavanger Konserthus, kl 19.00.
Bill. 250,-

Manu Katché

Hall Toll, kl 21.00. Bill. 200,-

**Stavanger Brass Band/
Bugge Wesseltoft/
Nils Landgren**
Stavangeren, kl 21.00. Bill. 200,-

Guru's Jazzmatazz
Folken, kl 22.00. Bill. 250,-

LØRDAG 13. MAI

Torun Eriksen
Hall Toll, kl 19.00. Bill. 180,-

**Bill Evans
Soulgrass**
Stavangeren,
kl 21.00.
Bill. 200,-

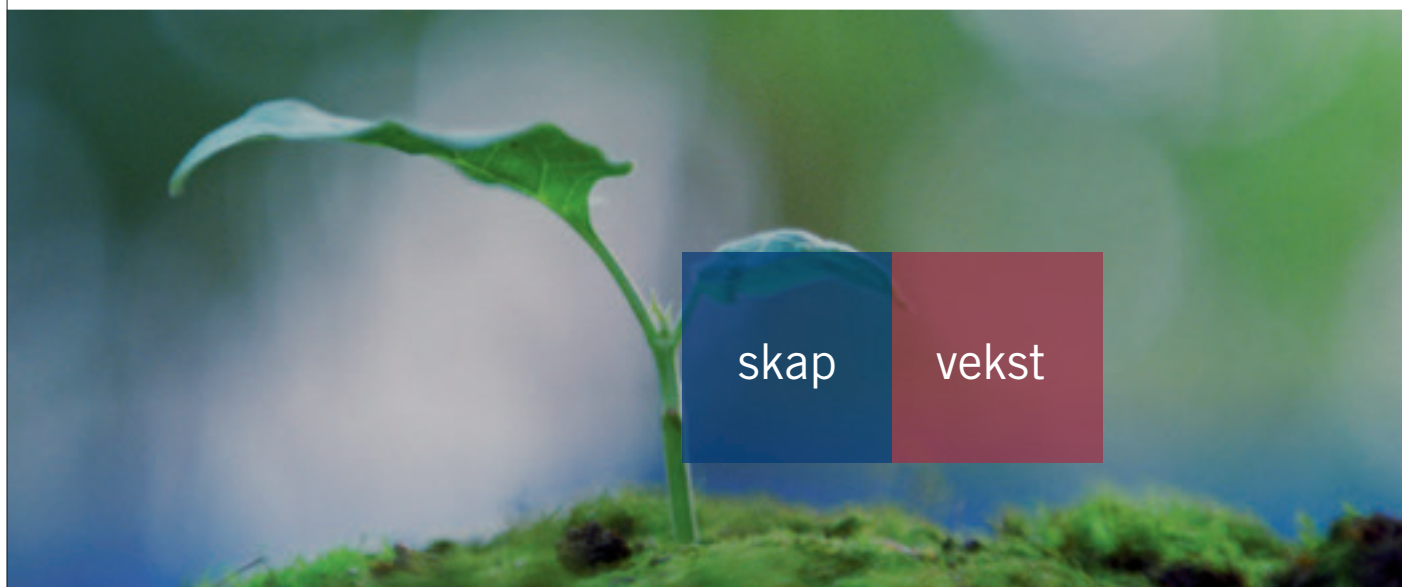

Supersilent
Tou Scene, kl 21.30. Bill. 200,-

Jamie Lidell + support
Folken, kl 22.30. Bill. 180,-

KOLSEN

DnB NORs Innovasjonspris 2006

Har du en god forretningsidé?

Meld deg på i konkurransen om DnB NORs Innovasjonspris 2006 – og vinn inntil 350.000 kroner. Påmeldingsfrist: 1. april 2006

Mer informasjon og påmelding: www.dnbnor.no/innovasjon

DnB NOR

Styrekandidater

Velger dere nytt og annerledes til styret?

Nytt lovverk bringer nye utfordringer inn i styrerommene. Dette stiller andre krav til kvaliteten og kompetansen i styresammensettingen. Har dere allsidig kompetanse i styret? Eller er det på tide å skifte ut noen av de gamle traverne?

INNOVASJON
NORGE

Innovasjon Norge har
høyt kvalifiserte
styrekandidater i databasen.
Søk på vår nettside:
www.innovasjonnorge.no

eller ta kontakt med
Innovasjon Norge
rådgiver Elna S. Johnsen
telefon 51 54 51 11
eljoh@invanor.no

Søk i et mangfold av styrekandidater!

Et godt styre er en viktig ressurs for
ledelsen og hele virksomheten. Styret skal
sette krav, se fremtidens muligheter og
tilføre kompetanse som bedriften trenger.
Et riktig sammensatt styre består av
ulikheter som utfordrer og
utfyller hverandre.

NHO Rogaland har
topp kvalifiserte
styrekandidater i
styrestallen, les mer:
www.nho.no/rogaland

eller ta kontakt med
NHO Rogaland
regiondirektør
Bjørn M. Stangeland
telefon 51 84 13 17
bjorn.m.stangeland@nho.no

Nina Lie, økonomidirektør – base NHO Rogaland

Nina har ansvar for økonomistyring i Petoro. Hun har lang erfaring med etablering av effektive styringsmodeller og målstyring av virksomhetenes strategiske områder. Nina mener det gir selskaper konkurransefortrinn at de har kvalitetsmessig og effektiv virksomhetsstyring som tidsriktig fanger opp muligheter og trusler i omgivelsene. Utover dette har hun erfaring med omstillingsprosesser i industrikonsern, etablering av riggselskap, børsnoteringer, emisjoner, fisjoner- og fusjonstransaksjoner.

Asbjørn Drengstig, daglig leder – base Innovasjon Norge

Asbjørn er nytenkende og har en sterk kombinasjon av kunnskap og gjennomføringskraft. I firmaet Norwegian Lobster Farm AS er han i ferd med å bygge verdens første kommersielle fullskala produksjonsanlegg for por-sjonshummer. Parallelt leder Asbjørn HOBAS Water Engineering AS som har en Joint Venture bedrift i Sri Lanka som utvikler teknologi og utstyr til oppdrettsnæringen.

Tone Sem Langfeldt, psykolog – base Innovasjon Norge

Tone har solid kompetanse innen lederskap, organisasjonsutvikling og styrearbeid. Hun er opptatt av å vurdere styrets kvaliteter og etiske aspekter knyttet til atferd i styrerommet, spesielt med tanke på de kognitive prosesser i ledelse og kommunikasjon. Tone driver privat praksis og jobber med individuell veiledning, coaching, arbeidskonflikter og utbrentproblematikker.

På samme side av bordet!

Sandnes Sparebank gir næringslivet velsmakende løsninger
og vår fulle oppmerksomhet.

Sandnes Sparebank
-slik du vil ha det

Luramyreveien 12, Sandnes, telefon 51 67 67 00. www.sandnes-sparebank.no

Lyse ideer

Sandnes vil slettes ikke spille andrefiolin i kulturåret 2008. Ved hjelp av kunstnerisk lyssetting ønsker gaukene å fargelegge både bykjernen og de omkringliggende friluftsområdene. Det storslåtte prosjektforslaget fra Sandnes kommune ligger nå hos Stavanger2008. I løpet av våren får vi vite om Sandnes får realisere sine lyse drømmer.

Tekst: Cathrine Gjertsen
Foto: Sandnes kommune

Lysprosjektet som har fått tittelen "Lysår", er én av 37 søknader som Sandnes har sendt til Stavanger2008. Uteprosjektet, som de planlegger å starte i mørketiden, er uten tvil ett av de mest spektakulære prosjektene som foreslås.

I følge prosjektbeskrivelsen skal lyssettingen endre måten vi oppfatter bykjernen og friluftsområdene i Sandnes. Lysfarging av fasader og prosjektering av motiver på uvante steder skal skape kunstneriske opplevelser og fremtidsvisjoner for den dynamiske byen.

– Lysprosjektet skal føre til en bevisstgjøring av byform og estetikk. Belysningen kan også signalisere scene-skifter i 2008 programmet og markere høytider, forklarer kultursjef i Sandnes kommune, Per Harald Nilsson.

KUNST FOR ALLE

Lysprosjektet skal gjøre høyverdig kunst og kultur folkelig og samlende. – Vi tror prosjektet kan skape engasjement og debatt. Ved å benytte et felles byrom blir alle berørt. Prosjektet når alle og alle må ta stilling til det, hevder Nilsson. Han viser til Skien sitt lysprosjekt "Morild" som vant Lysprisen 2005. Lyssettingen i Skien fremhever byens

form, historikk, akser og identitetsbærere. Prosjektet har høstet stor oppmerksomhet og engasjert lokalbefolkningen.

Sandnes sitt Lysår-prosjekt er delt i to bolker: en landskapsdel og en sentrumsdel. En ser for seg at landskaps- og bygningsbelysningen blir benyttet i kulturhovedstadsåret, mens gatebelysningen vil være permanent og gi varig verdi for byen, på lik linje "Morild" prosjektet som har resultert i en permanent belysning av både by og landskapsområder.

BYKJERNEN FORMES MED LYS

Sandnes sentrum er trolig den byen i Norge som for øyeblikket har driver de største omformingsprosjektene i en bykjerne. Så å si halve bykjernen er under planlegging og utvikling, og den gamle industribyen er i ferd med å skifte karakter. I 2008 kan vi se frem til nye bolig- og næringsbygg, grøntarealer og en ny videregående skole for estetiske fag i Vågen-området. I de eldre sentrumskvartalene vil Vitensenteret reises, og den overbygde Stornå elven skal på ny se dagslyset og renne gjennom byen.

Når så mange områder er under utvikling, er det utfordrende å binde sammen nytt og gammelt. Ved hjelp av gatebelysning ønsker kommunen å lyssette byens hovedakser, binde dem sammen og skape en helhet. I tillegg til ulike lysuttrykk for forskjellige høytider og arrangementer ønsker kommunen å lyssette de store kulturbyggene på kunstnerisk vis.

Kommunen vil også markere gjenåpningen av Stornå elven ved hjelp av lys.

LANDSKAPSIDEER

Sandnes ble i fjor kåret til årets friluftskommune, og innbyggerne vet å sette pris på de store friluftsområdene. Lysår-prosjektet skisserer opp flere originale forslag til lyssetting rundt Gandsfjorden og på Lifjell. Ett av forslagene er å prosjektere kunstmotiver på fjellveggen øst for Gandsfjorden, for å gjøre publikum oppmerksom på fjellveggen som vanligvis er oppslukt av mørke. En annen ide er å utsmykke Lifjellmasta, en høy og telemast, med fargerike lys. Det foreslås også en visualisering av den planlagte Gandsfjordbrua. Gandsfjordkryssingen vil ruve i landskapet og bli et kjennemerke for byen. For å markere utvikling og endringer i byen tenkes det å visualisere Gandsfjordbrua ved hjelp av lys og i en fullskala modell.

Per Harald Nilsson påpeker at mye fremdeles er på planleggingsstadiet.

– Først må vi få en tilbakemelding fra Stavanger2008. For å gjennomføre ideene våre er vi avhengig av økonomisk og teknisk støtte, forklarer Nilsson.

Sandnes kommune har foreløpig inngått en intensjonsavtale med det anerkjente arkitektkontoret Snøhetta, som vil samarbeide med kunstneriske og teknologiske miljøer om belysningsprosjektet dersom søknaden blir godkjent.

Noe skal skje på Ruten

Si ordet "Ruten", og folk flest vet at vi snakker om et famøst sted i Sandnes, om- diskutert og svært ofte omtalt i ordelag med negative fortegn. Ja – Ruten er endatil beryktet og fryktet som et uroens sted, i tillegg til å være et nødvendig knutepunkt for busstrafikken i regionen. Men nå er noe i ferd med å skje. Sandnes kommune er nemlig i gang med å lage en overordnet sentrumsplan, som skal være en del av den nye kommuneplanen, som igjen forventes å bli endelig godkjent i Bystyret i 2007.

Tekst: Erik Lindboe
Foto: Eric Johannessen/BITMAP

Diskusjonene rundt utviklingen av Sandnes sentrum går livlig for tiden, og til dels med høy temperatur. Forresten er det ikke bare Ruten og den tilliggende Festplassen som blir overøst med pepper og krutt fra ulike aktører. Også Vågen-området får sin del av kommentarene. Vågen-utbyggingen vil nemlig være i størrelsesorden 200.000 kvadratmeter. Både politikere og beboere engasjerer seg i prosessen rundt byplanleggingen, og foruten å engasjere profesjonelle aktører, ønske kommunen på sin side å involvere flere i planprosessen gjennom referansegrupper med private og offentlige instanser, samt interesseorganisasjoner for handel, funksjonshemmede og eldre. Bydelsutvalget for sentrum vil også bli orientert underveis, og folk flest vil få komme med sine innspill når sentrumsplanen går ut til høring, muligens i løpet av høsten 2006 – dersom tidsplanen holder.

ANBUDSKONKURRANSE

Byplansjef Jan A. Bekkeheien mener at byen ved fjorden går både interessante og spennende tider i møte, for nå skal arbeidet med å utvikle Sandnes sentrum skikkelig skyte fart. Etter en formell anbuds-konkurranse fikk AsplanViak oppdraget med å utvikle en ny sentrumsplan. Ikke nok med det: En egen og uformell arbeidsgruppe for Ruten er etablert, etter initiativ fra byens næringsliv. For "alle" er enige om én ting: Nå må vi gjøre noe med Ruten!

– Diskusjonen rundt Ruten er av gammel dato, forteller Jan A. Bekkeheien. – Allerede for 20 år siden, da utbyggingen av Vågen ble diskutert, ble Ruten utpekt som et fokus-område. Da oppdaget både planleggere og befolkning at byen på sett og vis var i ferd med å flytte på seg. Tidligere hadde sentrum vært konsentrert rundt Langgaten, og skjermet fra sjøsiden av jernbanetraseen. Nå så vi at sentrum utvidet seg østover, mot den andre siden av jernbanen og mot Vågen.

MANGE MULIGHETER

Ruten er et stort område midt i byen, den dekker et område på hele 20 dekar og strekker seg over tre kvartaler. Både i norsk og i internasjonal sammenheng er dette en stor plass som burde kunne by på store muligheter, mener byplansjef Bekkeheien.

– Noe har jo skjedd allerede, påpeker han, – for eksempel et helt nytt stopp for jernbanen, og en opprustning av bussterminal og parkeringsarealet ved siden av. Rutens beliggenhet og romslighet er faktisk enestående. Rundt en tredel av området er benyttet til jernbane og busser, de resterende to tredeler av plassen ligger der og roper på opprustning! I nordenden av plassen kommer det nye Tinghuset, og etter hvert vil vi få flere nye "tunneller" gjennom jernbanefyllingen. Det siste innspillet går på å bygge et stort parkeringsanlegg under plassen, slik at en får et attraktivt byrom oppå bakken. Dette har alle muligheter til å bli Festplassen med stor F!

I samme åndedrag nevner Jan A. Bekkeheien havnen i Sandnes, som planlegger flytting et stykke utover i fjorden. Også det gamle havneområdet vil da stå

foran en endring og utbygging, dels til næringsvirksomhet og dels til boliger.

UTFORDRING OG MULIGHET

Byplansjefen peker på flere positive ting som er til byens fordel, ikke minst kollektivtilbudet, som tilbyr persontransport med busser og jernbane helt inn i midten av bykjernen. Også tilgangen for privatbiler er god, både nordfra og sørfra. Det er imidlertid en hemsko at en god del av trafikken gjennom sentrum er gjennomgangstrafikk.

– Men dette er trafikale forhold som kan rettes på, sier Jan A. Bekkeheien. – Ved å bygge bro over Gandsfjorden, opprusting av motorveien og ringvei utenom sentrum, vil situasjonen bli mye bedre for både innbyggerne og for dem som har Sandnes sentrum som mål i et eller annet ærend. Samtidig begynner dobbelsporet på jernbanen å nærme seg byggestart. Det er klart at en stor satsing på Ruten og på byens trafikklårer vil være en stor utfordring, og vi kommer ikke utenom betydelige investeringer. På den annen side – på sikt har vi ikke noe valg. Sandnes vokser så raskt at om to til tre generasjoner vil byen være større enn Stavanger.

Årsakene til veksten har blant annet sammenheng med arealressursene, kombinert med den betydelige vekstkraften vi finner i hele Stavanger-regionen. Å vokse så pass raskt medfører en stram kommuneøkonomi på den ene siden, men også en gylden anledning til å forme Sandnes på våre premisser. For å returnere til Ruten: Dette er et enestående område med enestående muligheter! konkluderer byplansjef Jan A. Bekkeheien.

Etter en formell anbudskonkurranse har AsplanViak fått oppdraget med å utvikle en ny sentrumsplan. I tillegg er det etablert en egen og uformell arbeidsgruppe for Ruten, etter initiativ fra byens næringsliv. For "alle" er enige om én ting: Nå må vi gjøre noe med Ruten!

Innhenta av tunge trendar

- Motsetningane mellom Sandnes i sør og storesøster Stavanger i nord er kraftig overdrevne, hevder Klaus Mohn.

Toga dunderar nordover Jærbanen kvar laurdagskveld – fulle av forventning og feststemning. Mange folk forlet toget inst i Gandsfjorden, medan mange nye passasjerar følgjer med vidare for å slå sine pjaltar saman i Stavanger – vår regionale hovudstad i nord.

Tekst: Klaus Mohn, doktorgradsstipendiat i petroleumsøkonomi

Alle set dei sitt preg på utelivet i dei to byane våre, kvar på sin måte. Lokalavisa i Stavanger lodda stemninga i dette virvaret for ikkje lenge sidan, og resultatet vart vel som venta. Som ein roper i skogen, får ein kongler i munnen.

Fra gamalt av var Sandnes ein sær-prega småby, med sterke føretak innanfor industri- og handelsverksemd. Identiteten hos sandnesbuen vart halden oppe gjennom fellesskapen i ein geografisk avgrensa arbeidsmarknad, støtta av solide lokale varemerke – og av tette kulturelle band mellom menneske med felles bakgrunn. I dag er situasjonen annleis. Me er innhenta av tunge trendar i tida me lever i. Rivande teknologisk og politisk utvikling har opna grenser mellom menneske over heile verda. Internett, breiband, mobiltelefonar, flom-

mar av informasjon frå inn- og utland, produktivitetsauke i næringslivet, høgare tempo i arbeidslivet og større kulturelt mangfald. Endringar og nyvinningar preger kvardagen for oss alle – sjølv i Sandnes. Skilnader og avstand tyder mindre og mindre. Folk har kome nærare innpå kvarandre, ikkje berre ute i verda, men òg i Stavanger-regionen.

Endringane representerer framsteg – og har vore av det gode. Men utviklinga har utfordra Sandnes på meir enn ein måte. I dag har me ein felles arbeidsmarknad på Nord-Jæren, og den symboltunge næringsverksemda i Sandnes er borte. I tillegg har Sandnes gått gjennom ein opprivande vekstperiode. Sidan 1970 er folketallet dobla, og den kraftige folkeauken skyldast i all hovudsak tilflytting. Dette har satt sitt preg på byen, på godt og vondt. Det er krevande å dyrke heimstadidentiteten i byar som vert dominerte av innflyttarar. Men tapet av den tradisjonelle lokalpatriotismen er eit offer me kan leve med. Vekst, variasjon og mangfald ber med seg viktigare verdiar. På vår

kant ser me at stadig fleire sandnesbuar i dag kjenner seg som ein del av ein større fellesskap, og det er det god grunn til å glede seg over.

Somme vil ha oss til å tru at motstanden mot Stavanger i dag er viktig for å halde Sandnes saman. Motsetningane mellom Sandnes i sør og storesøster Stavanger i nord er kraftig overdrevne. Missekåringar innanfor familien er sjeldan ein god idé. Dei fører med seg splid og uvenskap. Langt meir fruktbart er det å rette merksemda mot det som held oss saman – mot eigenskaper me kan kombinere for å stå sterkare i ein stadig meir krevjande kvardag. Dette gjeld i høgste grad for bysamfunna på Nord-Jæren. Med sterk folkeauke og eit fleirtal av barn og unge er Sandnes en viktig del av framtida for Stavanger-regionen. Og framtida skal ein som kjent ta godt vare på.

Obligatorisk tjenestepensjon

Agendun See Design Foto Getty Images

"Spesialisten
konsentrerer seg
om én ting!"

H. Ving, personalsjef

Vital er Pensjonsspesialisten

Vital er ledende i Norge på tjenestepensjon. Dette er vårt spesialfelt, og som en del av DnB NOR-konsernet representerer vi samtidig en finansiell tyngde og trygghet som kommer deg til gode.

Enkelhet, kvalitet og lav pris

Våre spesialister gjør det enkelt for deg – og rimelig. I Finansavisens priseksempel den 08.12.2005, kom Vital ut med den laveste gjennomsnittlige kostnaden.

Siden vi er størst på pensjon i Norge kan vi også tilby lave og forutsigbare priser over tid.

Velger du OTP i Vital, blir du kunde i Norges største finanskonsern

I Vital er du sikret høy kompetanse på pensjon og kapitalforvaltning. Vår OTP er enkel å administrere og gir deg full oversikt til enhver tid. Med landets største forvaltningsmiljø på laget jobber vi for å sikre deg en best mulig pensjon i fremtiden.

Vil du vite mer om pensjon?

Ta gjerne kontakt med en av våre mange rådgivere i Vital eller DnB NOR overalt i hele landet:

- på SMS: Skriv <OTP> og send til 2030
- på telefon 815 35000 (OTP kundesenter)
- på internett vital.no/otp

Vital er pensjonsspesialisten

Sven Kristian Askeland
Vital Forsikring
Vassbotn 11, Forus
4313 Sandnes
Telefon 51 67 90 48
Mobil 90 17 19 71
sven.k.askeland@vital.no

Ingbjörg Knutsen
Vital Forsikring
Vassbotn 11, Forus
4313 Sandnes
Telefon 51 67 90 45
Mobil 91 32 29 32
ingbjorg.knutsen@vital.no

Tord Tøsse
Vital Forsikring
Vassbotn 11, Forus
4313 Sandnes
Telefon 51 67 90 42
Mobil 91 64 05 04
tord.tosse@vital.no

- Så langt har det vært fullt hver kveld på brasserieet på Charles & De, sier eier og kjøkkensjef Charles Tjessem.

Charles & De – og Sandnes

Se man det. Fra et parkometer rett utenfor Charles & De ser vi Charles Tjessem gjennom kjøkkenvinduet blant kokker og råvarer. Dermed tar vi kjøkkenveien inn i nyetablerte Charles & De. Brasserie. Cafe. Delikatesse. Lokalisert midt i Langgaten med kurs- og konferanselokaler i annen etasje og med utsikt til jernbanen i sør. Åpningen skjedde 1. juni, og siden har det bortimot ramlet inn matglade, nysgjerrige og pratelystne mennesker, ikke bare fra Sandnes, men også fra Stavanger og jæren.

Tekst: Egil Rugland

Foto: Eric Johanness/BITMAP

Dette siste er for så vidt ingen sensasjon selv i disse tider med prangende avisartikler som påpeker at Sandnes-folk er visstnok mindre stolte over sin egen by enn naboen i nord.

- Jeg regner med at 30% av gjestene til brasserieet er fra Stavanger, sier Charles Tjessem.

Vi er nå alle familiære med Charles Tjessems renomme i gastronomiens verden med en verdensmestertittel fra 2003 som et håndfast bevis på profesjonalitet. Mange bare ventet på at Charles Tjessem skulle etablere en restaurant. Men i Sandnes?

EN AV FÅ

- I Sandnes ville vi være én av få, mens vi ville vært én av mange i Stavanger, sier Charles Tjessem selv om lokaliseringen. På den annen side skjer det en enorm

ekspansjon i byutviklingen i Sandnes. Det planlegges utbygging av 10.000 nye boenheter, og Sandnes har snart 60.000 innbyggere. Charles & De ser jeg som en del av den videre byutviklingen. Det skal medvirke til å skape en aktiv by. Vi har tro på Langgaten og Sandnes sentrum. Det er flere som har skapt nye aktiviteter innen vår bransje som Rostrup Ost & Kaffe. Langgaten har hatt en downperiode, men den er på vei opp med flere solide butikker.

Nå er det vel ingen hemmelighet at Sandnes-folk i stor grad har tatt bilen, drosje eller toget til Stavanger for å kaste seg ut i restaurantlivet.

- Stavanger er restaurant- og utelivsbyen, men det skjer mye positivt også i Sandnes med NB Sørensen, Gamlaverket og Pastabakeriet for å nevne noen, sier Charles Tjessem. Det viktige er å skape engasjement, og etableringen av Charles og De skjer ikke for å ta rotta på de andre. Det er langt sunnere med konkurranse, og vi har ikke hørt noe negativt fra de andre restaurantene i byen. Vi må skape økt konkurranse. Hvis ikke får vi

stagnasjon. Men det er også viktig å skille mellom seriøse og useriøse. Vi må få gjennomtenkte konsepter som blir synlige.

- Forskjeller på Stavanger og Sandnes?

LILLEBROR

- Det er for så vidt greit at Sandnes er lillebror til Stavanger, sier Tjessem. Forholdet mellom de to byene tilsvarer vel forholdet mellom Drammen og Oslo. Stavanger er en mer internasjonal by. Når det gjelder restaurantdrift er kanskje ikke Sandnes-folk så bevisste på mat og restaurantdrift.

- En tidligere personlighet i Sandnes sa i sin tid om en eventuell etablering av Hotell Sverre noe i denne duren: Hva skal vi med hotell i Sandnes. Her i byen sover vi hjemme.

Men Tjessem har ikke spesielt mye til overs for den pågående debatten om forskjellene mellom Sandnes og Stavanger.

- Det er verdens enkleste ting å være negativ. Det må være langt mer stimulerende å være positiv. I et fremtidig per-

- Langgaten har hatt en downperiode, men den er på vei opp med flere solide butikker, sier Charles Tjessem. I 2005 etablerte han seg i Langgata med restaurantkomplekset Charles & De.

spektiv vil nok Stavanger og Sandnes smelte sammen, og det er bare til å innse at Sandnes og Stavanger er avhengige av hverandre.

- Det skjer mye positivt i Sandnes for tiden. Planene om grønn lunge midt i byen på Ruten er bra. Når det gjelder nye prosjekter som Vitensenteret er det viktig å skape nybygg som er arkitektonisk spenstige og kan få en funksjon som signalbygg. Den nye yrkesskolen kommer, og tinghuset virker spennende. Vi må også tenke langsiktig og ta en rolle i 2008-prosjektet. Sandnes skal være med på å bygge ut regionen. I bunn av alt vi

gjør i denne byen må det ligge engasjement og profesjonalitet.

Dette siste har vel Charles Tjessem selv illustrert med Charles & De. 22 mennesker har så å si sitt daglige brød der.

MODERNE

- Charles og De skal være et urbant og moderne treffsted, sier Tjessem. Det er et internasjonalt konsept med forskjellige tilbud som skal stå på forskjellige bein. Vi bruker så mye lokale råvarer som vi kan og har direkte kontakt med flere bønder om leveranser.

Så langt har det vært fullt hver kveld

brasseriets på Charles & De.

- Vi har hatt bra besøk, sier Charles Tjessem. Men det er gjenkjøp vi lever av. Nå er poenget å stabilisere driften og kunne forutse hva som skjer. Vi må tenke to til tre år frem i tid. Det er det som er avgjørende for en eventuell suksess.

Det er en suksess som kan forplante seg til Stavanger. Tjessem er ikke helt fremmed for å etablere noe i Stavanger.

- Det vil i så fall være noe annet enn Sandnes-prosjektet. Stavanger-folk får leve i håpet.

Kjøp obligatorisk tjenestepensjon i DnB NOR

Det er mange fordeler knyttet til det å kjøpe obligatorisk tjenestepensjon (OTP) i DnB NOR; lave kostnader, god rådgiving, markedets beste administrasjonsløsning og direkte tilgang via nettbank.

Kontakt vårt bedriftsenter på Forus. Vassbotnen 11, Forus, Tlf. 03000. Våre filialer vil også kunne formidle bestilling av OTP. Ring også gjerne 07700, valg 2 eller se www.dnbnor.no/pensjon.

Vital er Norges største privateide selskap innen livs- og pensjonsforsikring. Vital er en del av DnB NOR-konsernet.

DnB NOR

Italmøbler

Våren kommer fra Italia

med konferansegrupper, skinnsofa, skrivebord, hyller og skap ets.

Stort utvalg på stilmøbler direkte fra Italia. Her kan du skreddersy dit stilfulle hjem/ kontor

åpent: 11-18 Torsdag 11-20 (15) GRATIS PARKERING

www.italmobler.no Hillevågsv. 103. Tlf. 51 58 01 84

Mmmohyeees!

Gratis testperiode av MASSASJESTOL

Flere tusen arbeidsplasser i Norge har investert i massasjestol som et positivt HMS og velferdstiltak. Vi tilbyr dere nå å prøve en massasjestol helt gratis og uforpliktende.

www.inada.no - tlf 51 82 83 00

inada
chair
www.inada.no

Vi har priser fra: Kr 15 990,- eks mva. Leie eller leasing fra kr 325,- pr mnd eks mva.

- Verdens mest avanserte massasjestoler
- Kjøp, leie, leasing – du velger
- 3 års garanti
- Rask levering

Norges største utvalg av massasjestoler

PRICEWATERHOUSECOOPERS

*Kostnadseffektiv revisjon
Bedriftsrådgivning
Generasjonsskifte
Risikostyring
Juridisk bistand
Skatterådgivning*

PricewaterhouseCoopers DA
Forus Atrium
Postboks 8017
N-4068 Stavanger
Telefon 02316

<http://www.pwc.com>

Din lokale ekspert innen WebSphere og Domino teknologi

DK Digital leverer skreddersydde løsninger innen intranett- og internett portaler ved bruk av standard programvare. Kontakt oss for å få eksperthjelp innen oppgraderinger, utvikling og integrasjonstjenester.

IBM Lotus software

IBM WebSphere software

post@dkdigital.no telefon: 51 85 84 60 www.dkdigital.no

Her, midt i det rådende byplangrepet Trehusbyen fra 1990, bor Nils L.S. Jacobsen, dosent ved UiS, i en staselig sveitservilla med utsikt fra stuevinduet til det eneste bolighus i Stavanger som er "verdensberømt", arkitekt Øgreids frodige jugendvilla i Jelsagaten 49

Arkitektur: Dannelse og utdannelse

Arkitektur er et fag i spenningsfeltet mellom kunst og økonomi, mellom estetikk og det praktisk nyttige. Arkitekturens mangfoldige løsninger representerer også ulike oppfatninger av samfunnet. Hva med vår tids arkitekter og de som skal utdannes til å bli det? Hvilke ideer og visjoner for samfunnet bygger de sitt fag og sin utdannelse på? Rosenkilden har snakket med to representanter for arkitektutdannelse i Stavanger-regionen.

Nils L S Jacobsen

f. 9. januar 1940

Dosent, dr.ing., sivilarkitekt NTH 1965.

Har arbeidet ved private og offentlige planleggingskontorer, drevet egen praksis innen byplanlegging og bygningsprosjektering, og driver nå undervisning og forskning ved Universitetet i Stavanger.

Tok doktorgrad i by- og regionplanlegging ved NTNU i 1976 med avhandling om endringer i bytrafikk og lokalisering av virksomheter i norske byer.

Har vunnet premier i byplankonkurranser (Kongsvinger 1971, Bodø 1974, Tromsø 1981, Sandnes 1987 og Kristiansand 1996), og har deltatt i juryarbeid for arkitekt- og byplankonkurranser. Har vært leder og styremedlem i arkitekt- og byplanorganisasjoner lokalt og nasjonalt

Kan byer planlegges?

Siden de fleste byer har en byplanavdeling, burde svaret være ja, selv om det ikke alltid er så lett å se. Nå skal Stavanger-regionen også få et masterstudium i Byutvikling og Urban design, nærmere bestemt ved UiS fra høsten 2006. Studiet er en del av sivilingeniørstudiet. Tre av de fire som underviser på studiet er arkitekter.

Tekst: Jan Gjerde

Foto: Eric Johanessen/BITMAP

Rosenkilden valgte å møte sivilarkitekt Nils Jacobsen til en samtale i hans hjem i Jelsagaten på Storhaug. Her, midt i det rådende byplangrepet Trehusbyen fra 1990, bor han i en staselig sveitservilla med utsikt fra stuevinduet til det eneste bolighus i Stavanger som er "verdensberømt". Vi tenker på arkitekt Øgreids frodige jugendvilla i Jelsagaten 49, bygget i 1910. Men han ser også over til trehusbyen på Våland, hvor det kvadratiske rutenettet i kvartalsreguleringen, typisk for de sentrumsnære deler av trehusbyen i Stavanger, ble avløst av buede gateløp som følger den naturlige terrengformasjonen. Den gang, omkring 1920, var dette en revolusjon.

- Også den selvokste byen i Sentrum er preget av plan, hevder Jacobsen. Forskjellen er bare at det var mange som "planla" og innordnet seg en helhet, intuitivt, praktisk og ut fra byggetradisjon. Først på 1860-tallet fikk vi de første arkitekttegnede bygg i Stavanger. I moderne byplanlegging forsøker vi å legge føringer og rammer for byens utvikling ut fra overordnede samfunnsmessige prinsipper og ideer. Det gjelder ikke bare for bebyggelsen, men også for infrastrukturen og de egenskaper som vi forbinder med trivsel knyttet til det urbane fellesskapet: Gågater, urbane plasser, parker, samspillet mellom bolig, næring og offentlig virksomhet.

Jacobsen arbeidet ved byplanavdelingen i Stavanger på 1960-tallet, blant

annet da Unnleiv Bergsgard var byplansjef. Så dro han til NTH i Trondheim for doktorgradsstudium i by- og regionplanlegging. Nå underviser han på UiS, for øvrig sammen med sivilarkitektene Ib Omland og Leroy Tønning, som også har doktorgrader innenfor fagfeltet byutvikling. I tillegg kommer sivilingeniør Anders Langeland som er ekspert på transportplanlegging.

Men har det noen hensikt å planlegge når vi har politikere som stadig vekk gjør vedtak i strid med planene og som ikke alltid tenker konseptuelt og langsiktig, spør Rosenkilden.

- Det er alltid trist når de folkevalgte gjør vedtak som er i strid med overordnede planer, særlig når det er planer de selv har vært med på å vedta. Det kan bidra til å svekke tilliten til både planene og politikerne. Det planarbeidet som utføres på fylkesnivå, f. eks fylkesdelplanen for Nord-Jæren og kommunedelplanene i Stavanger og Sandnes, er av høy kvalitet. Men all planlegging bygger på en visjon for hva som kjennetegner gode urbane miljøer. Og det ligger i sakens natur at det kan være store interessekonflikter til stede. I dag tenker vi mye på samspill mellom det offentlige og private i region- og byplanlegging. Planene blir også til ved omfattende brukerdeltagelse gjennom "høringsinstituttet". Problemet er at det i første rekke er reguleringsplanene som er juridisk bindende, og snart lages det reguleringsplaner for hvert enkelt byggeprosjekt. Vi får klattregulering og mister grepet på de overordnede, kvalitative hensynene. Prosjektøkonomi og gevinstmaksimering kan bli overstyrende for resultatet. På lang sikt vil regio-

nen tape på dette, sier Jacobsen.

Hva slags framtid går de unge studentene til som velger masterstudiet i byutvikling og urban design?

-Det å mestre alle de parametrene som kjennetegner byutvikling og urban design er en kompetanse det er stort behov for, både i offentlig sektor og i næringslivet. Jeg tror også at det at regionen har et akademisk miljø innen dette fagområdet er med å skape økt bevissthet om verdien av kompetent planlegging og gode, langsiktige beslutninger. Vi kan la oss frustrere over at politikere synes å tenke kortsiktig noen ganger. På sikt tror jeg at kjennskap til at denne kompetansen finnes, ikke bare vil sikre regionen en bedre utvikling, men vil føre til at vi unngår å gjøre for mange feil. Vi kan over tid bevege oss mot en vakrere by.

Over hele verden synes mennesker å søke til de historiske bymiljøene i byenes sentrum som et alternativ til kjøpesentrene i randsonene. Stavanger fikk sin sentrumsregulering i 1975. Er du enig i at dette ga Stavanger sentrum en mulighet til å ta vare på sin egenart?

- Sentrum tåler også fornyelse og innslag av ny arkitektur. Det avgjørende er formatet, proporsjonene og skalaen. Vi skal om kort tid se at dette ikke alltid er tilfellet med det som bygges nå. Jeg er glad for at Næringsforeningen engasjerte seg i saken om Nytorget. Vi må unngå at kortsiktige behov skritt for skritt svekker byens særpreg og identitet, sier Jacobsen. Han er ikke Siddis. Kanskje nettopp derfor denne klare meldingen.

Fiuni - med kreativitet og bærekraft på loftet

Loftet på Tou Scene kan til forveksling likne på Rosenkildeloftet. Rommet formes av gamle materialer og de bærende konstruksjonene. Rommene har også det til felles at de er arenaer hvor mennesker møtes for å bryne seg mot hverandre - og for å la seg utfordre til å ta utfordringer.

Tekst: Jan Gjerde

Foto: Eric Johanness/BITMAP

Fiuni - school of architecture + design, utdanner arkitekter på nivå med tilsvarende statlige universitet og vitenskapslige høyskoler. Skolen profilerer seg på tre områder: Kreativitet, bærekraftig energi og bruk av avansert computergrafisk 3D designprogram som arbeidsredskap. I så måte er skolen på linje med den franske arkitekten Jean Nouvel når han sier: "Hvis arkitektur handler om å lytte til det som er gitt, før man selv gir, så må arkitekten bruke alle sine sanser og ikke bare sin linjal."

- Vi er i en søkeprosess for å oppnå eksamensrett, forteller rektor Jan Åse. Det er 42 studenter som har valgt oss for et femårig studium. Godkjenningen ligger i hendene på NOKUT, det samme organet som godkjente UiS. Foreløpig bygger vi på engasjement og idealisme, som resten av miljøet her på gamle Tou bryggeri.

Dere oppfattes som alternative og eksperimentelle?

Det har ny arkitektur alltid vært, parrer Åse. Se på verdens mest kjente arkitektskole: Bauhaus. Den eksisterte i ti år - og revolusjonerte nesten hele verdens og mange generasjoners tenkning omkring arkitektur og byplanlegging. Vi har kompetanse til å tilføre arkitekturen

noe nytt, særlig innenfor materialbruk og energi. På mange måter utgjør våre forslag til arkitektoniske løsninger rene forskningsprosjekter. Hvordan kan vi benytte tre som ressurs? Hvordan kan vi redusere bygningenes energibehov? Vi skal være en aktiv del av den intellektuelle kapital som vår region skal vokse videre på.

Du er selv spesialist på kreative prosesser. Hva gjør dere for å unngå at kreativiteten blir et mål i seg selv og sporer av i forhold til funksjon og verdiskapning?

Det er ingen motsetning mellom det å være kreativ og det å løse praktiske oppgaver. Når vi er en del av et eksperimenterende kreativt kunstmiljø her på Tou, er det fordi kunstnere stimulerer oss i våre prosesser. De gir oss impulser som vi trenger i vårt arbeide. Gjennom historien har kunst og arkitektur alltid utfylt hverandre. Jeg fikk selv to år på NTH med Håkon Bleken som lærer i aktegning. Det er en del av min dannelse, og det er like mye dannelse som utdanning vi vil formidle til våre studenter.

På hvilken måte?

Arkitekturens språk er blitt globalt. Enten man er i Singapore, på Manhattan eller i Moskva, bygges det nesten likt. Moter dominerer og visker ut det lokale særpreg. Vi ønsker at våre studenter skal bli noe mer enn kopister av internasjonale trender. Vi vil at de skal representere en bærekraftig kompetanse som gir dem

gjennomslag i forhold til de krefter som er med og forflater våre urbane miljøer. Vi vil at de skal bli robuste til å sloss for at arkitektur er viktig for vår kultur og for samfunnets bærekraft på sikt. Vår tid er preget av en dramatisk konflikt mellom det kortsiktige og det langsiktige i byutviklingen.

Dere er ikke en del av Norwegian Wood, selv om dere programmessig ligger dette prosjektet temmelig nært?

Utfordringen er at de arkitektfirmaer som har mulighet for å prekvalifisere seg for Norwegian Wood må være veletablerte og ha store ressurser for å kunne delta i konkurranser. Men det er ikke derfor sagt at de har den ekspertise i f. eks miljøvennlig materialbruk og energiteknologi som vi har. For oss er det en stor utfordring å synliggjøre verdien av den kompetanse vi innehar, og å oppnå lokal anerkjennelse for den. Vi tror at Norwegian Wood har mye å hente hos oss, avslutter Jan Åse.

<http://www.fiuni.no/>

Fiuni school of architecture + design

Utdanner arkitekter på nivå med tilsvarende statlige universitet og vitenskapelige høyskoler, hvor de tre innledende år – 6 semestre – leder til Bachelor of Art, og følgende to år – 4 semestre – leder til Masters of Science/Architecture.

Antall studenter : pt 42, optimalt ca 90 - 110 anno 2008
 Studieavgift pt: NOK 10.000.- / semester
 Hovedlærere med amanuensis- / profesorkompetanse: Jostein S. Lynghjem, Torgeir Norheim, Harald N. Røstvik og Jan Aase
 Blant assosierte lærere er: Daniel Fagerberg, Siv Helene Stangeland, Reinhard Alois Kropf, Randy Naylor, Elin

Melberg og Kristine Sjo Jespersen.
 Opprettet 2003. Lokalisert i Lervigsvn. 22 - Tou Scene - Stavanger.
 Skolen mottar ikke permanent offentlig tilskudd inntil godkjenning av eksamensrett foreligger. Har mottatt støtte til konkrete forsknings- og undervisningsprosjekt av ENOVA og Rogaland Fylkeskommune

Spennende samarbeidsmuligheter

At vi har to akademiske utdanningsmiljøer i Stavanger-regionen for arkitektur og byplanlegging, innebærer en styrking og inspirasjon for oss som arbeider med disse spørsmål i offentlig sammenheng, sier byplansjef Anne S. Skare i Stavanger kommune.

Tekst: Jan Gjerde
Foto: Siv Egeli

Vi har allerede etablert et godt samarbeid med miljøet ved UiS i form av deltakelse og veiledning i studentprosjekter. Byplanlegging i Stavanger er først og fremst et arkitektfag, men vi er også åpne for impulser fra andre faggrupper innenfor byplanlegging. Vi kunne ha ønsket et enda sterkere samarbeid og kunnskapsutveksling med UiS og fiuni, sier Anne Skare.

Er Stavanger moden for et plannivå som er overordnet reguleringsplanene?

I Stavanger har vi en strategisk kommunepplan og flere kommunedelplaner for større planområder. Vi har svært positive erfaringer med kommunedelplaner som et godt styringsredskap for planlegging.. Reguleringsplaner som flateplaner med krav om bebyggelsesplaner er en annen plantype vi har gode erfaringer med. Mer detaljerte reguleringsplaner for store

områder er vanskelige å holde fast ved i forhold til utbyggingstakt eller andre endrete forutsetninger. Reguleringsplanen for Badedammen er et slikt eksempel. Her har en fått nye mindre planer for hvert enkelt byggeområde. Reguleringsplanen fra 1988 hadde mange kvaliteter i forhold til variasjon i formål, bebyggelse og uterom, alt i Ralph Erskines "ånd". I de nye planene har vi klart å få til andre kvaliteter, f.eks en minimum 8 meter bred offentlig promenade langs sjøfronten. Blå Promenade vil også kunne få en fin avslutning i Badedamsparken.

Din fagkollega i Sandnes mener at byggere og politikere i fellesskap bygger for høyt, bredt, stort og massivt?

Det bygges også svært tett i Stavanger. Vi har en stor utfordring i nesten samtlige planområder når det gjelder bebyggelsens forhold til det offentlige rom, gater, plasser og uterommene for lek og opphold. Vi har flere eksempler fra Bjergsted og Badedammen hvor 1.etasje av bebyggelsen i sin helhet er tette vegger med parkeringskjeller mot offentlig

Anne Skare, Byplansjef i Stavanger kommune

gate. Dette gir ingen positive bidrag til "livet i gata". Det å få til møteplasser og uterom med bl.a. gode solforhold, er ofte svært vanskelig i bebyggelse med høy tomteutnyttelse.

Stavanger2008 og byutvikling, er det et tema for deg?

Stavanger2008 er en av fellesoppgavene for avdelingene ved Kultur og byutvikling. Og selv om vi ennå ikke er kommet ordentlig i gang med våre bidrag, vet vi at utfordringene er store. Vi ønsker å bidra til at byen vises fram fra sin beste side. Opprusting av uterom og vedlikehold av bebyggelse er bare noen eksempler på det som bør utføres innen 2008.

Etterkrigsbebyggelsen og vern?

Vi har allerede startet et par planer i forhold for vern av etterkrigsbebyggelsen. Den første av disse planen er for rekkehusområdet fra 1950-tallet på Tjensvoll, i skråningen bak Brustadbua. Det neste området vil være boligområdet i Orrestien, tegnet av arkitekt Knut Hoem.

STILIG STED

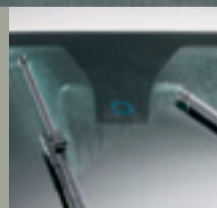
STILIG BIL

Volvo V50 fra **kr 275 400,-**Volvo S40 fra **kr 265 400,-**

STILIG UTSTYRSPAKKE

TEKNIKKPAKKE

- High performance stereo
- Ryggesensor
- Regnsensor
- Bi-Xenon lys

NÅ KR 9 000,-**Verdi kr 18 000,-****VOLVO V50 100HK****Månedssleie fra:****kr 1 990,- inkl.mva.**

Forskudd: 50 000,- inkl. mva.

Rente: 4,45% nom.

3 år/45 000 km,

Etablering: 4 513,- inkl. mva

Volvo S40 og V50 er fullrost av motorjournalister i inn- og utland for sine sporty kjøreegenskaper, lekre skandinaviske design og unike sikkerhetsløsninger. Kjøper du en av dem nå, får du vår teknikkpakke til halv pris.

WWW.VOLVOCARS.NO

VOLVO S40 OG V50 GJ.SN. FORBRUK 7,2L/100KM CO2-UTSLIPP 171G/KM. BILDET KAN AVVIKE FRA ANNONSET MODELL. TILBUDET GJELDER 2006 MODELLER.

VOLVO
for life

FORUS 51 81 05 00, Maskinvn. 25, 4033 Stavanger Åpent: 8.30 - 17 Tir. til 20 lør. 10-14
BRYNE 51 77 16 10, Reevn., 4340 Bryne Åpent: 9 - 16 Tir. til 20 lør. 9-13

www.bilforum.no

BilForum
DET KOMPLETTE BILSENTER

Liverpool - utbyggingsprosjekt på størrelse med 22 fotballbaner

The Paradise Project er et stort utbyggingsprosjekt som går over 6 distrikt, hver med sin egen karakter. - Det er ventet at utbyggingsprosjektet The Paradise Street vil gi store fordeler til Liverpool, både for sentrum og ikke minst for Merseyside området. Det vil bety arbeidsplasser, boliger og nye muligheter for alle, trekke til seg

mer besøkende og gi et renere og tryggere miljø, sier borgermesteren i Liverpool, Mike Storey. Området inkluderer 40 individuelt designede bygninger, det går over 6 distrikter og inneholder mer enn 1.6 millioner kvadratmeter med butikker. All tidligere bebyggelse i området blir revet for å gi plass til nybyggene.

Bak prosjektet står én utbygger, The Duke of Westminster. Den 22. november 2004 satte han og borgermesteren i Liverpool utbyggingsprosjektet i gang.

Første del av Paradise Street

utbyggingsprosjekt vil bli åpnet i 2007 til Liverpool sitt 800 års jubileum. Hoveddelen av prosjektet vil bli åpnet til i tilknytning til at Liverpool er Europeisk Kulturhovedstad i 2008.

Utbygging

Handlekraft og regional tilhørighet

Kruse Smith Forus omfatter Bygg, R.O.T. og Kruse Bolig.

KruseSmith oppfører alle typer boligbygg, private og offentlig yrkesbygg. Vi besitter betydelige ressurser i form av dyktige prosjektledere, egne fagarbeidere og moderne utstyr.

Vi var blant de første til å satse tungt på rehabilitering. Siden midten av 80-tallet har vi bevisst bygget erfaring og spisskompetanse innen Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg - R.O.T.

KruseBolig utvikler og selger boliger, og ligger langt framme når det gjelder arkitektur og totalløsninger for boligområder. Samlet er vi i dag en av regionens største og mest handlekraftige byggeaktører, og evner å ta ansvar for ulike typer byggeprosjekter fra tidlig idéfase, til utarbeiding, drift og vedlikehold.

Kruse Smith finner du i Kragerø, Arendal og Kristiansand i sør, på Forus og Karmøy i vest.

KRUSE SMITH
www.kruse-smith.no

Når fornuft og følelser
får plass i samme bil.

Nye BMW 316i
Sedan

www.bmw.no

BMW 316i Sedan fra kr 309.400,- inkl. frakt og reg. omk.
Velkommen til prøvekjøring.

Gunstig finansiering gjennom BMW Financial Services. Forbruk v/bl. kjøring: 0,77l/mil. CO2 utslipp: 184g/km. Avbildet modell kan avvike fra standard.

BAVARIA®
www.bavaria.no, T: 51 63 60 00
Vassbotnen. 13, 4313 Sandnes

Kvotering eller ikke?"that is not the question"

Kvoteringsspørsmålet har utviklet seg til å tegne et bilde som blir politisk snevert og forretningsmessig kortsiktig. Vi har forvillet oss inn i en diskusjon hvor det handler om menn er bedre skikket til å ivareta styrets ansvar og oppgaver enn kvinner, og visa versa. Hvorvidt loven om 40% kvinneandel i ASA-styrene er viktig og riktig, er etter vårt syn uvesentlig. Det må være behovet for å ta i bruk viktige ressurser, for å tilføre næringslivet nye dimensjoner i form av annen kunnskap, som må være målsettingen. Skal styrene ivareta sitt ansvar, må beslutningstakerne se verdien av å velge annerledes og nytt.

Tekst: Nina Østhus, mindEmotion for Innovasjon Norge Rogaland NHO Rogaland, StyreAkademiet Rogaland, Kompetanseringen Rogaland

VALG AV NYE STYREMEDLEMMER

I styrets ansvar, som fremgår av aksjeloven om forvaltning av selskapet, finnes det oppgaver som krever ulik kompetanse. Det er derfor behovet for å søke kandidater fra nye miljøer, og skifte ut noe av den kunnskapssammensetningen som preger styrerommene i dag. Slik vi ser det handler problematikken like mye om dagens ensidige kompetanse i styrene som spørsmålet om kjønnskotering.

KOMPETANSENIVÅET.

Innovasjon Norge, NHO, StyreAkademiet Rogaland og Kompetanseringen Rogaland, har i mange år jobbet for å fremme mangfoldet og kunnskapskvaliteten hos styrekandidater.

Nytt lovverk med virkning fra 1. januar 1999 bringer nye utfordringer inn i styrerommene. Dette stiller andre krav til kvaliteten og kompetansen i styresammensetningen. Styrearbeidet i seg selv blir en profesjon som krever kvalifikasjoner utover den faglige kunnskap og bransjeerfaring.

UiS er faglig ansvarlig for styrestudiet *Kompetanseprogram i styrearbeid*. I sitt

fjerde år uteksamineres 40 studenter. De er jevnt fordelt mellom kvinner og menn, Sammen med tilbudet fra BI i samarbeid med Innovasjon Norge, er det de siste årene utdannet over 200 personer bare i Rogaland. Alle kandidatene har solid utdanning og lang erfaring fra en rekke næringsområder. Her skulle det være nok å velge mellom. Nasjonalt vil kvoteringsloven initiere et behov for 3.600 nye styrekvinner, dersom loven skal håndheves slik vi kjenner den i dag.

KRAKE SØKER MAKE.

Blir styremedlemmer og ledere valgt tilfeldig? Det er en kjensgjerning at innenfor alle typer miljøer velges personer ut fra spesifikke kvaliteter og kunnskaper som man oppfatter er "de rette" for de ulike miljøene. Vi lager kvalifikasjonskategorier for hva som passer, eller vi velger vår nærmeste venn og studiekollega. Slike seleksjoner ser vi innenfor alle fagområder og yrker. Det vi gjenkjenner kan vi forstå og akseptere. Det blir en utfordringen å velge annerledes i mange rekrutteringssammenhenger i næringslivet, også til styrene.

Toppsjefene bytter sjefstoler og viser oss et rekrutteringsmønster hvor anbefalingene foregår i snevre kretser. Det gjelder nok også utvelgelse av styrekandidater. Tenkningen om hva vi velger og hvorfor vi velger, må forandres radikalt, slik at

vi kan søke etter personer som ikke ligner oss selv, og som har kompetanse vi selv ikke er i besittelse av. At det finnes kvalifiserte kandidater bør være åpenbart, men er de synlige nok?

TILGANG OG EKSKLUDERING.

"Kjendisfaktoren" i regionen har høy status, noe som av og til fører til lettvinne og lite gjennomtenkte valg. Valg av styrekandidater foretas fordi personen har en kjent posisjon eller stilling, ikke på grunn av kunnskap og kompetanse. Dermed blir dagens rekrutteringsmetoder ekskluderende, og underbygger de "snevre valgkretser" slik at mangfoldet blir skadelidende.

Hva skal vi gjøre for å synliggjøre kandidatene og utvide valgpotensialet?

Det finnes flere styredatabaser, men hvor aktivt brukes de? Kanskje eierne av nettbasene og rekrutteringsbyråene må ha en mer offensiv profilering for å gjøre beslutningstakerne nysgjerrig?

Innovasjon Norge, NHO, StyreAkademiet Rogaland og Kompetanseringen Rogaland har startet en profileringskampanje som skal synliggjøre noe av mangfoldet i regionen, og oppfordre beslutningstakerne til å hente styrekandidater fra ulike miljøer.

UTSTEIN KLOSTER

- Kurs og konferanser
- Selskapsarrangementer
- 18 rom - 27 sengeplasser
- Eget kjøkken med alle rettigheter

Tlf 51 72 47 05
www.utstein-kloster.no
utstein@online.no

Vi har alt i firmagaver - jakker, gensere, t-skjorter, håndklær, ryggsekker, reiserbagger, give aways med mer. Kanskje du skal gi bort påskekaver, sommergaver eller jubileumsgaver? **Uansett - prøv oss. Vi har det!**

Bedriftsveien 20, Vibemyr, 4313 Sandnes.
Telefon 51 97 90 07 Faks 51 97 90 08.
E-post helge@askeland.no

www.askeland.no

ASKELAND™
FIRMA G A V E R

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE
Den regionale utviklingsaktøren

Telefon 51 51 66 00 Telefaks 51 51 68 35 www.rogaland.no

• Rekruttering
• Lederutvikling
• Teambygging
• Karriererådgivning
• Coaching
• Mentoring

Garuda Norge AS

Bergen – Oslo – Trondheim – Stavanger – Fosnavåg

www.garuda.no

Avd. Stavanger: 51 87 40 53

Garuda

En villet avis

Sissel Medby, daglig leder av Barometer (venstre) og Karine Ugland Virik, leder av medieaseksjonen i TNS Gallup.

Avisenes annonse- og salgsavdelinger har tradisjonelt hatt bredere markedsundersøkelser å støtte seg til enn hva selve redaksjonene har hatt. Nå krever redaksjonene markedsanalyser som kan hjelpe dem å måle lesernes syn på avisen – og få råd om hvordan de kan utvikle det redaksjonelle produktet.

SAMARBEIDSAVTALE

Et formelt og forpliktende samarbeid mellom stavangerselskapet Barometer Markedsanalyse as og TNS Gallup er nå inngått. I første omgang setter begge parter fokus på videreutvikling av systemer og tjenester til de redaksjonelle miljøene i printmediene. På lenger sikt er det nesten ikke grenser for hva de bør kunne samarbeide om.

- Barometer er et lite og spesialisert selskap med fire ansatte. Vi har gjennom flere år arbeidet nært med redaksjonene i flere regionale aviser, og vi opplever at interessen for målinger og analyser av selve det redaksjonelle pro-

duktet øker kraftig, sier Sissel Medby som er daglig leder i Barometer. - Redaksjonene trenger målinger og leserundersøkelser som kan gi dem et underlag når de skal utvikle de redaksjonelle konseptene, og vi har utviklet verktøy for å kunne gi slik bistand. Fra måleverktøy for konkrete forside-analyser til brede undersøkelser av leserlojalitet og medietilhørighet. Vi både måler og analyserer...og vi gir konkrete råd og anbefalinger med utgangspunkt i RBS målingene.

DYKTIGGJØRING

Målet for både Barometer og TNS Gallup er å gjøre kundene dyktigere og å levere undersøkelser, råd og veiledning som redaksjonen kan bruke i arbeidet for å kunne gi leserne den avisen redaksjonen ønsker å levere – en "villet" avis! Sier Medby og Karine Ugland Virik, leder av medieaseksjonen i TNS Gallup

- For TNS Gallup er dette samarbeidet en viktig del av vår satsing på videreutvikling innen mediemarkedet. De to selskapene har høy kompetanse med litt ulike profiler slik at vi utfyller hverandre godt. Nå etablerer vi en prosjektgruppe med deltakere fra begge selskaper. Prosjektgruppen skal definere og beskrive ulike produkter og tjenester til medienes redaksjonelle avdelinger, sier Virik.

DEKKET
bord

SPESIALIST PÅ DEKKETØYUTLEIE
til arrangementer for private og bedrifter

Utleie av:

Asjetter, bestikk, serveringsfat, glass, og duker mm.
Har du ikke bord / telt så skal vi fikse det også.

Vi tilbyr kvalitetsvarer fra Figgjo til en fornuftig pris.

Ta kontakt for mer informasjon
Leif 91143012, leif@dekketbord.no
Jan 98209476, jan@dekketbord.no

www.dekketbord.no

Matsikkerheten starter ved springen

Borghild Fiskå, journalist i Stavanger Aftenblad og kokebokforfatter.

Når massehysteriet har lagt seg, og folk tar til seg kjøttdeig, biff og kylling igjen, bør alle øvrigheter benytte anledningen til å forberede publikum for nye bakterieangrep. De vil garantert melde seg igjen. Men med sunn fornuft og gode rutiner både privat og i omgang med råvarer i produksjon og på storkjøkken, er folk flest beskyttet mot smitte.

Tekst: Borghild Fiskå, journalist i Stavanger Aftenblad

Foto: Rune Nilsson/BITMAP

Den første, viktige opplæringen vil i framtiden måtte skje hjemme mens barna er små.

-I læreplanen i heimkunnskap som kommer i forbindelse med Kunnskapsløftet, har vi lite å hente, fastslår faglærer Anne Dorthe Ask ved Godalen videregående skole i Stavanger. I forbindelse med matprosjekter for kulturhovedstaden har hun skissert en undervisningsmodell og skolematprosjekt kalt Stavanger-modellen, med særlig sikte på å øke bevisstheten på lokal mat, trygg mat og sunn mat.

Hennes elever har fullført grunnskolen, likevel bruker lærerne mye tid på å inn skjerpe grunnleggende kjøkkenrutiner og personlig hygiene når tenåringene starter som kokkeelever.

-Utfra det vi ser, står ikke bevisstheten om og kjennskapet til matsikkerheten sterkt, verken i de tusen hjem eller i grunnskolens undervisning, mener Ask.

"Ren mat" er foreslått som tema for en internasjonal konferanse i anledning den kulinariske satsingen til Stavanger2008. Lenge oppfattet vi ren mat som noe godt norsk, mens truende bakterier ynglet utenfor landets grenser. De siste hendelsene med truende fugleinfluenza, e-koli-bakterier i norsk kjøttdeig, påståtte kjemikalier i laks, og kugalskap

rundt oss på alle kanter, og stengning av restauranter og caféer over hele landet på grunn av dårlig hygiene, har fortalt nordmenn at vi ikke kan stenge grensene mot alt som er trist og leitt.

- Hvis folk vet hvordan de skal gardere seg, kan de likevel unngå den vanligste smitten, mener Ask.

Beredskapsmidlene ser latterlig enkle ut for alle som har gjort dem til god vane. Men med mindre det dreier seg om ekstraordinære bakterieangrep som myndighetene må ta spesielle forholdsregler mot, vil rutinene gi beskyttelse mot sykdom og hysteri:

Kroppsvask: Det er der det begynner; håndvask før maten, etter toalettbesøk.

Fem om dagen kan kanskje bli til seks enheter frukt og grønt om dagen, når stadig flere legger om kostholdet. Store deler av året dreier det seg om importerte varer.

- Husk å skylle alt sammen godt under springen, før du spiser eller bruker dem i maten, minner Ask om. Hun ville aldri våge å kutte tomat og eple direkte i salaten, uten en grundig omgang i vann. Også når du skreller grønnsaker i vasken, må de skylles godt før de blir flyttet til en rengjort skjærefjøl.

- Det hender til og med at en fersk kokkeelev legger et nykjøpt salathode rett på skjærefjøla og starter å kutte i strimler. Jordrester på fjøla. Det er å be om trøbbel, fastslår faglæreren:

Salaten, enten den er norsk eller importert, må vaskes nøye. Legg den i

iskaldt vann en liten stund, rist og riv den. Kjør den deretter i sentrifuge eller rist godt, putt i plastpose, tett igjen og legg i kjøleskapet.

Det er ikke helt nødvendig, men høyst tilrådelig, å disponere over flere skjærefjøl, minst ett for rå, ett for ferdiglaget mat: brødvarer, grønnsaker, kjøtt/fisk. Og når du først slår deg løs i kjøkkenbutikken, ta en bunke kjøkkenkluter slik at du kan bytte ny hver eneste dag!

Kryssforurensing bør være skolelæring for de yngste. Likevel viser det seg at både erfarne husmødre og stressede delikatesse-medarbeidere synder når de bruker samme skjærebrett til ulike formål uten grundig rengjøring innimellom.

Når det gjelder ømfintlige og lettbederlige råvarer, som kjøtt og sjømat, må de i kjøleskapet straks de er i hus. Holdbarhetsdatoen står oppgitt på pakken. Bakterier stortrives ved romtemperatur, og det bør vi ikke unne dem for eget forgodtbefinnende. Maten bør ikke oppbevares over 4 grader.

-Når det gjelder råvarer som kylling og kjøttdeig, er det viktig også å varme dem helt gjennom. Dermed drepes også eventuelle bakterier som måtte finnes i produktet, sier Ask.

I Norge har så langt ferske egg vært friske. I utlandet bør vi også påse at egget blir varmet til over 66 grader.

Pål Jacob Jacobsen

Stavanger-regionens Europakontor
pal@onemarket.be
www.one-market.org

Smarte bygg i smarte byer

Alle som har vært i EU-kvarteret i Brussel, er vel glade for at EU ikke har særlig mye med byutvikling å gjøre.

Dette kommer kanskje til endre seg.

Med det nye EU-direktivet for energieffektivitet i bygninger har EU fått et kraftfullt verktøy for utvikling av byene i Europa. Direktivet som trer i kraft i løpet av 2006, fokuserer på å redusere det samlede energibehovet i bygninger med over 20%. Direktivet stiller høye krav til energieffektivitet - både i nye og renoverte bygninger. Det skal dokumenteres med datasimulering før huset blir godkjent, og huset får et sertifikat som skal utstedes av en ekstern konsulent. De nye reglene åpner for mange nye muligheter for den innovative bedrift, mens de tradisjonelle byggerfirmaene kan få problemer.

Det overrasker derfor ikke at den offensive danske byggnæringen allerede er vel forberedt og gleder seg til strengere krav i

hele Europa. Danmark innfører direktivet raskt og får dermed raskere effekt og et markedsforsprang. Dette har de selvfølgelig lært av vindmøllernæringen. Defensive svenske byggbedrifter klager imidlertid høyt over de nye reglene.

For Stavanger-regionen blir dette en fin utfordring for konsert-hus, vitensenter, kunstsolen i Sandnes og andre prestisjebygg som kan bli europeiske eksempler på at vi ikke bare er bra på å produsere og forbruke - men også på å effektivisere energi.

Et prosjekt ved arkitektthøyskolen Fiuni i Tou Scene (som spesialiserte seg på energieffektiv arkitektur) og alle skoler i regionen, vil også kunne få stort gjennomslag - både internasjonalt og hos studentene som deltar.

Kunnskap+Kultur+Energieffektivitet kan bli en riktig vinnerkombinasjon i byutvikling i årene fremover - men dette er avhengig av at Norge raskt innfører direktivet, og at næringen møter utfordringen offensivt.

EU-Brussel har i sitt bygg-kaos forstått dette, og Europakommisjonens hovedkvarter, Berlaymont, er nå blitt et premiert ENØK-bygg.

Rosenkilden distribueres til private og offentlige virksomheter på hele Jæren og i Ryfylke.

Priser: (størrelser angitt med BxH)

Helside: (Utfallende) 210x297 mm, 186x270 Kr. 17.500.-

Halvside: 186x134 mm (ligg.) Kr. 10.000.-

Kvartside: 186x65 mm (ligg) Kr. 5.500.-

Innstikk: pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer. For mer informasjon kontakt:

Helge Gunnar Nesse på telefon: 51 51 08 85 eller e-post: nesse@stavanger-chamber.no.

Frist for innlevering av materiell for neste nummer er 19. april
Trykk: Kai Hansen Trykkerie AS

Noe å ta med seg!

ROLL UP

Enkle og fleksible systemer skaper oppmerksomhet. Vi har flere modeller og størrelser.

POP UP

Synliggjør ditt produkt på en effektiv måte. Veggens settes opp på mindre enn 10 minutter – uten verktøy.

SOFT IMAGE

Et lett håndterlig system med tekstildekor. Brett ut og du har en stor vegg – på bare noen sekunder.

BROSJYRESTATIV

Et praktisk og pent brosjyrestativ. Lett å bære – enkelt å slå opp.

Systemene og kompetansen finner du hos oss!

BITMAP*

Tlf. 51 84 92 30

Kvitsøygt. 91, 4014 Stavanger, post@bitmap.no, W W W . b i t m a p . n o

REKLAMEFOTO SCANNING DIGITAL UTSKRIFT MESSEDEKOR BILDEDATABASE

Kvalitetskriteriene i Norwegian Wood om trebruk, miljøvennlig materialbruk og energi, samt universell utforming, vil være en utfordring, men også en invitasjon til utbyggere i regionen, sier Grete Kvinnesland, overarkitekt i Stavanger kommune og prosjektleder for Stavanger2008 prosjektet "Norwegian Wood".

Tekst: Jan Gjerde

Foto: Øyvind Leren/BITMAP

- Det som kjennetegner de kulturhovedsteder som har lyktes, er at de ikke bare har hatt det kjekt mens det hele sto på, men at resultatene kan leses i bybildet mange år etterpå. Den store utfordringen er å sikre at byens identitet forsterkes, sier Rolf Norås.

Kan du vise til kulturhovedsteder - utenom Glasgow - som har lyktes?

BYENS FRAMTID MÅ BYGGE PÅ DENS RØTTER

I mitt arbeid har jeg fått anledning til å besøke mange tidligere kulturhovedsteder. Det som går igjen er økt stedsbevissthet. Det gjelder både de historiske elementene, men også byens utforming og møtet med fremtiden. Det er måten det nyskapende forholder seg til det historiske på som er viktigst. Jeg forstår at du ikke er så glad i ordet "dannelsesprosjekt", sier Norås, men akkurat her er dette ordet på sin plass. Vi trenger alle å bli minnet om verdien av kulturarven.

Glasgow er et lysende eksempel fordi kulturbystatusen i 1990 medførte at byen så å si fant tilbake til sitt opprinnelige jeg. Men eksemplene er mangfoldige.

Ja?

Lisboa i 1994. Byen er en smeltedigel av arkitekturhistorie, hvor de nettopp har lyktes i å gi det nye en bevisst funksjon i forhold til det gamle. I Salamanca i Spania, kulturhovedstad i 2002, har de bygget en helt moderne by som et supplement til gamlebyen, men det hele er gjort med respekt og et resultat preget av harmoni. Helsinki i 2000 benytter kulturhovedstads-året nettopp til å framheve Finland som et globalt tyngdepunkt for design og arkitektur. Rotterdam 2001, Brügge også 2001 og Graz i Østerrike 2003 er også spennende å besøke, hver på sine måter. Graz appellerte til meg gjennom et prosjekt som het "The shadow tower". Byens lokale utgave av "Valbergtårnet" ble komplettert med en tro kopi like ved siden av, men utført i sort. Tolkningen vakte en voldsom debatt, knyttet til Østerrikerne forhold til nazismen og Den annen verdenskrig.

Står arkitektur og byutvikling sentralt i Stavanger 2008?

Jeg skal ikke foregripe prosessen, men

Norwegian Wood vil ikke henge i løse luften. Vi vil at 2008 skal gjøre noe med oss som mennesker - og da kommer vi ikke utenom den store betydning bymiljøet og arkitekturen har til å påvirke oss, som enkeltindivider og som urbant kollektiv, sier Norås.

Overarkitekt Grete Kvinnesland i kultur og byutvikling i Stavanger kommune er prosjektleder for Norwegian Wood, et kulturhovedstadsprosjekt der Norske Arkitekters Landsforening NALINABU, Senter for bærekraftig arkitektur og stedutvikling, er prosjektansvarlig. Et hovedpoenget i prosjektet er å bygge i tre, noe vi har gjort i Norge i tusenvis av år. I tillegg omfatter prosjektet forskning og utvikling innen miljøvennlig trearkitektur. Næringsforeningen skal i et eget møte gå nærmere inn på dette prosjektet, og derfor spør Rosenkilden ved denne anledning:

Er et enkeltstående prosjekt av denne karakter tilstrekkelig i forhold til de trusler og utfordringer de urbane miljøer står overfor i en globalisert og markedsstyrt virkelighet?

Nei, men det kommer heller ikke til å stå alene. Norwegian Woods hovedbidrag vil være ny trearkitektur, men utgangspunktet for Norwegian Wood er trehusbyen

2008: Bykulisser eller varig byvitalisering?

Av alle kulisser, er kanskje Potemkins de mest kjente. For å imponere den russiske keiserinne Katarina II, lot generalen oppføre livfulle kulisser av vakre landsbyer langs hennes reiserute på Krim. Når Stavanger kommune nå går sammen med Stavanger2008 om byutviklingsprosjekter, bør de skeptiske av oss glemme Potemkin. For dette er alvor. Og perspektivet er langsiktig og bærekraftig. Vi lar startegidirektør for 2008, Rolf Norås og prosjektleder for Norwegian Wood, Grete Kvinnesland, utdype.

Stavanger. Derfor er det å ta vare på og løfte frem trehusbyene og tettstedene i Rogaland like viktig som det å bygge nytt. Norwegian Woods hovedbidrag vil være byggeprosjektene og å bidra til og dra byggebransjen i riktig retning; å tenke mer langsiktig, kvalitet og miljø. Da er det mange gode grunner til å bygge i tre. Her har det offentlige et særlig ansvar med å gå foran.

Stavanger har alltid vært åpen for impulser utenfra. Det preger også den historiske byen. Når vi nå går internasjonalt ut og inviterer til prekvalifisering for å delta i 15 ulike byggeprosjekter i Rogaland, så skjer dette i våre beste tradisjoner. Visjonen er at Norwegian Wood skal bidra til å videreutvikle den norske trehusbyen, med en urban, moderne og bærekraftig trearkitektur i nært samspill med den historiske byen, sier Kvinnesland.

LEVENDE BYSENTRA HAR ALLTID VÆRT TRANSFORMASJONSOMRÅDER

Du er ikke bekymret for at Norwegian Wood-prosjektene, nærmest umerkelig, vil forandre Stavanger og regionen til noe annet enn det som det er i dag? Så å si endre vår biotop? Norwegian Wood skal nettopp ta opp igjen

vår stolte trehustradisjon som stavkirken, Bryggen i Bergen og sjøhusene i Stavanger er eksempler på. Imidlertid skal Norwegian Wood-prosjektene ikke kopiere det gamle. De skal være moderne, med høy arkitektonisk kvalitet, og de skal spille sammen med eksisterende bebyggelse og landskap. Det som gjør Stavanger-regionen unik, ja nærmest eksotisk i manges øyne, er ikke først og fremst det nye, men naturen, lyset, kulturmennene og de historiske miljøene som er bevart. Men vi må ikke glemme at bysentrene alltid har vært og vil være transformasjonsområder. Endringer i næringsliv, teknologi og demografi tvinger fram nye behov og løsninger. Ser vi på Stavangers sentrum, er det ikke bare preget av den unike sjøhusrekken, de middelalderske gateløp og de lave trehusene, men også av bygninger fra etter krigen av varierende kvalitet, og flotte murbygg fra årene etter murtvangloven. Ta Mauritzengården fra 1905, som eksempel. Likevel, det er Trehusbyen Stavanger som mer enn noe representerer vår identitet og egenart.

Hvilke andre byutviklingsprosjekter ser du for deg som viktige i forbindelse med kulturhovedstaden?

Stavanger2008 har en kjempeutfordring når det gjelder å konkurrere med både Graz, Glasgow og andre kulturhovedsteder i forhold til hvordan by og uterom skal fremstå i 2008.

Vitensenteret i Sandnes, nybygget, som skal stå ferdig i 2008, vil bli et flott bygg både med sin arkitektur og i sitt innhold og med hvordan det forholder seg til byen for øvrig. Arkitektene Askim og Lantto og Jærmuséet/Sandnes museum har gjort en kjempejobb her. Neighbourhood secrets med sine demokratiske kunstprosjekter på viktige steder i Stavanger og Sandnes, kan også bli et interessant bidrag. Norwegian Wood-prosjektene, bl.a. på Siriskjær og Stavanger Stadion, vil kunne bidra til å vise gode og fremtidsrettede urbane boligområder i tre. Kvalitetskriteriene i Norwegian Wood om trebruk, miljøvennlig materialbruk og energi, samt universell utforming, vil være en utfordring, men også en invitasjon til utbygging i regionen. Det skulle bare mangle at ikke også arkitekturen, våre boliger og uterom skal vise at Stavanger-regionen er på rett vei og tittelen kulturhovedstad verdig, avslutter Kvinnesland.

Byfornyelse

Lokaler i sentrum? Prosjekterte kontorlokaler til leie.

Kontakt Trygg Bugge 51509628 / 90099107
trygg.bugge@smedvig-eiendom.no - www.smedvig-eiendom.no

utbygger

 Smedvig Eiendom

SMEDVIG KVARTALET

Totalentreprenør

SKANSKA

INNSYN OG UTSYN

Religion og byplanlegging

Fra de eldste tider finnes det spor som indikerer at religion er med å påvirke menneskets relasjoner til det fysiske miljøet det er omgitt av. Vestens arkitekturhistorie gir rikelig anledning til å studere hvordan ideer av religiøs opphav har gitt impulser til konkret utforming av enkeltbygg, og da selv sagt primært bygninger for utøvelse av religiøse handlinger som kirker og klostre. Tilsvarende kan det i større skala reises spørsmål om religionens innvirkning på byenes utvikling, og eventuelt hvordan den har bidratt til å prege den offentlige byplanleggingens forsøk på å styre utviklingen av byfunksjoner knyttet til handel, byadministrasjon og religionsutøvelse, og likeledes dens romlige ordning av fysiske elementer som bygninger, veier og plasser.

August E. Røsnes, <http://www.katolsk.no>

Pythagoras og byplanlegging

Thales har neppe skrevet noe i det hele tatt, og hans ferdigheter har heller vært av teknisk-matematisk karakter. Det er derfor

rimelig å knytte ham til for eksempel utviklingen av de matematiske teknikkene for byplanlegging og tempelarkitektur som oppsto i Jonia første halvdel av 500-tallet før Kristus. Pythagoras fra Samos brakte den joniske tradisjonen til Syd-Italia straks etter 550, og det er neppe tilfeldig at de greske koloniene der gjennomgikk en sterk og uniform urbanisering med avanserte gatenett, religiøse monumentalbygg, normering av mål og vekt, og slående felles pengesystemer følger umiddelbart deretter.

Per Strømholm ved Filosofisk Institutt, UiO

Nyliberalisme og byplanlegging

Byplanlegging er en utfordring til vår kollektive samvittighet. Hvor skal grensene trekkes mellom samfunnets tarv, private interesser og individuelle preferanser? Allerede i den tidlige urbaniseringsfase ble det etablert normer for boligens og andre bygningers kvalitet og for en arealbruk med et kostnadseffektivt transportsystem, grønne og ubebygde områder og mange typer fellesgoder som et offentlig ansvar. Nyliberalisme, særlig etter 1990, har tilside-satt og forsømt både idealmodellen for are-

albruken og vedlikehold av de tidligere etablerte fellesgoder.

Tor Fr. Rasmussen i boken *Det koster å bygge by*: byplanlegging er mer enn arkitektur og urbanisme, 2005

Stavangerarkitekter skal planlegge for Sandnes

Fire firmaer konkurrerte om jobben med å lage kommunedelplan sentrum. Ifølge arealplansjef Marco Zanussi ble Asplan Viak valgt etter en grundig vurdering.

Arkitektkontoret i Stavanger har tidligere vært involvert i store planoppgaver i Sandnes sentrum, sist med områdeplanen for indre havn. Daglig leder i Asplan, Lasse Bjerved, satt på 1980-tallet i juryen under arkitektkonkurransen for Vågen-området. Han gleder seg til oppgaven og håper planprosessen vil involvere mange av innbyggerne i Sandnes.

Stavanger Aftenblad 20. februar 2006

INNSYN OG UTSYN

Time ønsker spreidd busetnad

Time kommune meiner det er viktig for byg-
dene at det kjem nye bustader der. I forsla-
get til kommuneplan har dei lagt inn 75
dekar til spreidd busetnad. Time kommune
er klar over at forslaget truleg kjem til å
skapa høge bølger på kontora hos
Fylkesmannen i Rogaland.

– Ut frå erfaringane etter forrige runde, har
me denne gongen har valt å utfordra dei
statlege regionale styresmaktene på
spreidd busetnad, seier kommunalsjef sam-
funn Bjørn Meling i Time kommune.

Jærbladet 28. februar 2006

Sola: Vil ikke utrede Risavika-flytting

Kommunestyret ønsker ikke å sette i gang
egen utredning med tanke på å flytte indus-
tri fra nordsiden til sørsiden av Risavika.

Flertallet gikk dermed inn for rådmannens
anbefaling om å opprettholde den vedtatte
planavgrensningen for kommunedelplanen
da saken var til behandling torsdag. Tor Jan
Reke (h) forklarte at det finnes retningslin-
jer for behandling av støy i arealplanlegging

(T-1442 i regelverk fra
Miljøverndepartementet), og at alle bedrifter
som etablerer seg på sørsiden må forholde
seg til dette.

Solabladet 17. februar 2006

Sandnes: Sentrumsbygg

Etter at Sandnesposten for noen måneder
brakte et intervju med en noe oppgitt
byplansjef Jan Bekkeheien, har debatten om
utvikling og utbygging i sentrum blusset
kraftig opp igjen. Bekkeheien og mange
med ham har klaget på at politikere og
utbyggere i fellesskap bygger for høyt,
bredt, stort og massivt. Det som dessverre
ikke kommer like fram i den pågående sen-
trumsdebatten er de unike praktbyggene
som har byggestart i år: Den nye videregå-
ende skolen i Vågen, og det nye
Vitensenteret i Solaveien. De skal stå klare i
henholdsvis 2009 og 2008, og vil med all
sannsynlighet bli den spenstigste tilveksten
til sentrum på flere tiår, både innholdsmes-
sig og visuelt.

Sandnesposten 10. februar 2006

Stedsydmykhet

Hvis arkitektur handler om å lytte til det
som er gitt, før man selv gir, så må arkitek-
ten bruke alle sine sanser og ikke bare sin
linjal. Arkitekten må orientere seg etter alt
det som historien og naturen allerede har
brakt på banen, der hvor vi er - og det vil si
andre bygninger og disse bygningers betyd-
ning, deres plassering i landskapet og land-
skapet selv, stoffet, lyset og de mennesker
som allerede lever der; deres forestillinger,
ritualer, konflikter og drømmer.

Direktør Erik Tøjner, Louisiana Museum og
Modern Art i introduksjonen til Jean Novells
utstilling 2005, Louisiana manifest.

Årsak og virkning

Det er ikke vanskelig å finne mennesker
som liker seg bedre i Stavanger enn i
Sandnes. Det bor dobbelt så mange i
Stavanger, og som man roper i skogen får
man som kjent også svar. Den viktigste triv-
selsfaktoren er patriotismen, og det er også
grunnen til at det bor folk på de merkelige
steder rundt omkring i landet.

Lederartikkel i Sandnesposten

Kluge Advokatfirma DA

Vårt kontor i Stavanger har 37 medarbeidere, hvorav 27 er advokater/advokatfullmektiger.
Vi bistår både det lokale næringslivet, og nasjonale og internasjonale aktører.

Vi tilbyr bistand innen hele det forretningsjuridiske området,
med særkompetanse innen M&A, skatt, olje og gass, bygg og eiendom, og arbeidsrett.

Kluge har også kontorer i Oslo og Bergen, med totalt 77 advokater.

Vårt løfte til våre klienter er å gi optimal bistand,
være løsningsorienterte og gjøre de rette tingene første gangen.

For mer informasjon, se vår hjemmeside www.kluge.no

KLUGE

onix
kranportalen

onix
sertifikatbanken

onix
vedlikehold

onix
personell

Smarte løsninger for deg som driver med utstyr eller personell

Onix Software as_Vassbotnen 15_4313 Sandnes Tlf +47_51639360 Faks +47_51639379

www.onix.no

Stavanger sentrum ser på seg selv

Da Næringsforeningen for Stavanger-regionen inviterte til bedriftsbesøk hos Asplan Viak for å sette fokus på Stavanger sentrums konkurranskraft, er det forståelig at foreningens direktør i sin velkomsttale påpekte at dette temaet har stått på dagsorden i hele foreningens 170-årige historie.

Tekst: Jan Gjerde

Tegninger: Stavanger kommune, byarkivet

I internasjonal empirisk forskning omkring byers og regioners konkurranskraft er det et klart funn at et regionsenters evne til å utvikle seg blant annet henger sammen med hvilket gjensidig nytte- og bytteforhold det er mellom dette senteret og dets nærmeste omgivelser. Når Stavanger Sentrum definerer handels- og befolkningsvekst på Lura/Forus, Sandnes, Bryne og Jørpeland som utfordringer, eller mer presist som truende konkurranse, er spørsmålet om ikke det Stavanger mest av alt trenger å tenke igjennom på nytt hva et regionsenters konkurranskraft egentlig bør bestå i. Er det et problem for Stavanger-regionen at veksten i handelsomsetning og antallet arbeidsplasser er litt større på Lura/Forus enn i Stavanger og Sandnes sentrum? Eller er det tvert imot?

Dette fikk man ikke eksakte svar på da Asplan Viak ga sine presentasjoner på lunsjmøte tirsdag 7. mars. Ingen av de seks foredragsholderne definerte hva som ligger i begrepet konkurranskraft i forhold til en by eller en region. Ikke derfor sagt at de ikke hadde mye interessant å bidra med.

HOVEDUTFORDRINGEN ER TILGJENGELIGHET

Sivilingeniør Ivar Fett pekte i sin presentasjon på at Stavangers sentrums problem ikke primært er parkering, selv om det er behov for å erstatte tapt parkeringsareal. Hovedutfordringen er spørsmål om tilgjengelighet sett i sammenheng med attraksjon. Det er denne kombinasjon som avgjør om folk velger å reise til Forus eller til Stavanger sentrum,

hevdet han. Det Stavanger nå trenger er en ny kommunedelplan som utreder og konkluderer sentrums tilgjengelighet. Transportsystemet som sådant er det lite å gjøre med, pekte han på. Vi har mulighet for å se nærmere på hvordan vi utnytter de parkeringsarealer vi allerede har tilgjengelige. Han varslet også at det nye parkeringsanlegget i Olav Kyrresgate kommer til å representere en helt ny generasjon av parkeringsanlegg.

BYROMMENE MÅ GJENVINNES

Det ser vi fram til, ikke minst etter at landskapsarkitekt Målfrid Takle Folkvord viste oss et eksempel fra Lyon på et spennende og estetisk parkeringsanlegg som inngikk i byrommet på en nyskapende måte. Hun ga oss ellers perspektiver på byrommenes betydning ved å peke på at de måtte representere en balanse mellom interessene. Opprinnelig var byrommene møte- og markeds plasser, så gikk de over til å bli transport- og parkeringsarealer. Så ser vi mange eksempler på at byrommene i sentrum rett og slett "døde". Nå må vi vinne tilbake byrommene, og det kan vi bare oppnå gjennom en demokratisk prosess. Gode byrom med grønt og vann skaper trivsel i sentrum. Byrommene må gis et nytt innhold, hvor menneskene igjen kan samhandle, ikke bare handle.

VÅGEN SOM STAVANGERS FØLELSMESSIGE SENTRUM

Sivilarkitekt Per Olav Djønne ga et spennende eksempel på hva overordnet, konseptuell tenkning kan gi av sentrumskvaliteter, som et alternativ til de strukturer som allerede er på plass. Hans forslag til å åpne opp Ankerkvartalet med å rive to bygg og bygge to nye, og samtidig legge inn en "humanistisk" blå/grønn akse fra Breiavatnet til Vågen, demonstrerte spennende muligheter, men som han sa: Vil

det svare seg? Det spørsmålet blir nok hengende i luften en stund. I hvert fall ville området rundt Vågsbunnens vestre bredd kunne gjenvinne sin status som Stavangers følelsesmessige sentrum, om vi ga kveldssolen en sjanse.

PERFEKT OPPGAVEDELING?

I sin analyse av kjøpevaner i regionen pekte cand.merc. Ola Saue Frøland på at Forus/Lura har sitt tyngdepunkt i omsetning av kapitalvarer, mens Stavanger sentrum holder stand når det gjelder dagligvarer og spesialvarer innenfor blant annet klær og sko. Men dette betyr at når omsetningstall i form av andeler skal analyseres, må en ha med seg at denne forskjell i struktur virker inn på volumtallene og ikke minst på utviklingen av disse. Trenden er jo at konsum av kapitalvarer øker på bekostning av dagligvarer. Egentlig illustrerer tallene en perfekt oppgavedeling mellom bysentraene og kjøpesentrene utenfor.

Asplan Viak Stavanger AS kjennetegnes av et sterkt tverrfaglig miljø. I tillegg til de som her er referert, hadde siviløkonom Sven Haugberg en orientering om bosettingsstrukturen i sentrum, og sivilarkitekt Lasse Bjerved, og kontorleder, sivilarkitekt Trine Sylten tok for seg de overordnede oppgaver vi står foran. Asplan Viak ønsker seg en ny sentrumsplan som kan avløse planen fra 1994, en ny kommunedelplan som ser på Sentrums tilgjengelighet og en ny organisasjonsstruktur som kan ivareta helheten i sentrumsutviklingen, ved å legge til rette for City management.

Ellers benytter Rosenkilden anledning til å gratulere Asplan Viak med at selskapet har vunnet åpen konkurranse om ny kommunedelplan for Sandnes sentrum.

I 1987 vant den svenske arkitekten Ralph Erskien (AROS arkitekter AS, Sandnes) konkurransen om reguleringsplan for Badedammenområdet. Hans løsning bygde på motiver fra Venezia, med utstrakt bruk av kanaler og vannflater som en del av utemiljøet. Krakket i eiendomsmarkedet i de etterfølgende årene tok knekken på visjonene. Illustrasjonsskisser: Ralph Erskien.

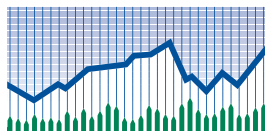

Vil du ha høyest mulig avkastning

til lavest mulig risiko?

SKAGEN Fondene er ikke som andre fondsforvaltere. Våre produkter er ikke tilpasset det som er populært akkurat nå.

Basert på våre spesialkunnskaper og lange erfaring innen forvaltning av aksje- og rentefond jakter vi på selskaper som er **upopulære, underanalyserte og undervurderte.**

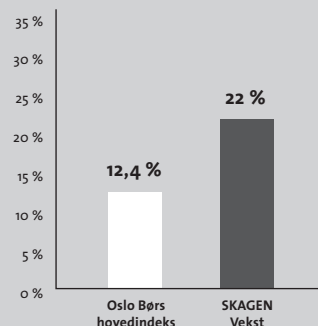
SKAGEN FONDENE

www.skagenfondene.no Telefon 04001. Telefaks 57 86 37 00. E-post kundeservice@skagenfondene.no

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, fondets risiko, samt kostnader ved tegning og forvaltning. Avkastningen kan fremdeles bli negativ i perioder, som følge av kurstap. Vi mener imidlertid at vi besitter dyktige forvaltere som er tro mot vår investeringsfilosofi. En filosofi som har virket meget godt både i oppgangs- og nedgangsmarkeder. Kombinasjonen bør kunne gi de beste forutsetninger for en god langsiktig avkastning også i fremtiden.

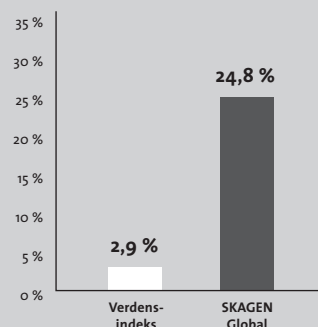
SKAGEN Vekst

1. desember 1993 – 28. februar 2006

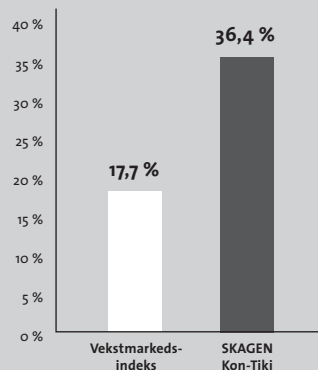
SKAGEN Global

8. august 1997 – 28. februar 2006

SKAGEN Kon-Tiki

5. april 2002 – 28. februar 2006

Alle tall viser årlig geometrisk gjennomsnittlig avkastning.

Jan Egil
Øverland

Kommunikasjons-
sjef, Rogaland
Teater

Ny kommunikasjons-
sjef ved Rogaland
teater

Jan Egil Øverland er
ansatt som kommunika-
sjonssjef på Rogaland
Teater med hovedansvar
for å videreutvikle tea-

terets relasjoner til næringslivet og samarbeidspartnere, samt markedskommunikasjon. I tillegg vil han ha det overordnede ansvaret for kommunikasjonsavdelingen, som består av presse- og informasjonavdelingen, salgsavdelingen, markedskommunikasjon og bar- og foajeidrift. Jan Egil Øverland er fra Stavanger, men har de siste årene vært bosatt i Bergen. Han kommer fra engasjement som markedschef ved Haugesund Teater. I 2000-2003 var Øverland finans/økonomisjef for IDEA 2001-prosjektet ved Høgskolen i Bergen. Øverland har også bred bakgrunn fra kulturlivet, blant annet som daglig leder for produksjonsselskapet Turboproduksjoner AS, produsent for "Ballader och Grimascher" og produsent da Bergen var kulturby i år 2000. Øverland er 33 år og er utdannet høgskolekandidat i økonomi og administrasjon fra Universitetet i Stavanger.

Ellen Walvik

Sponsor-
koordinator
Stavanger2008

Sponsor-koordinator i
Stavanger2008

Ellen Walvik er ansatt
som Sponsor-koordina-
tør i Stavanger2008.
Ellen har sin bakgrunn
fra både privat nærings-
liv og offentlig virksom-
het, og har blant annet

jobbet i Skanem og L'Oreal Norge, samt IT-relaterte bedrifter som Contive Management og Song Network. Hun har også jobbet i Stavanger kommune som saksbehandler i Sentralarkivet og seksjonsleder Fritid. Ellen har det siste halve året jobbet som administrasjonskonsulent i Stavanger2008. Hun har sin utdanning fra BI Oslo og Høyskolen i Stavanger.

Eileen
O'Connell

Webredaktør
Stavanger2008

Ny Webredaktør i
Stavanger2008.

Eileen O'Connell
Brundtland er ansatt
som Webredaktør i
Stavanger2008. Eileen
har sin bakgrunn fra Blå
og Tieto Enator Con-

sulting der hun jobbet som informasjonsarkitekt i 3 år. Fra 2003 til dags dato har hun jobbet som konsept- og manusutvikler hos Media Farm AS. Hun har utdanning fra City University i London, samt Universitetet i Bergen.

Anne Gina
Svendby
Fredriksen

Markeds- og
kommunikasjons-
direktør
Stavanger 2008

Ny markeds- og kom-
munikasjonsdirektør i
Stavanger 2008

Anne Gina Svendby
Fredriksen er ansatt
som markeds- og kom-
munikasjonsdirektør i
Stavanger 2008, og blir

en del av organisasjonens øverste ledelse. Anne Gina har tidligere vært adm.dir på Gastronomisk Institutt, markedsdirektør i Skretting og markedsdirektør i Eksportutvalget for fisk. Hun har også vært representant for Eksportutvalget for Fisk i Asia, og var bosatt i Beijing i tre år. Anne Gina Svendby Fredriksen er utdannet ved BI, med spesialisering innen markedsføring, kommunikasjon og strategisk ledelse.

Foto: Ketil Alsvik

Med base på Forus er du ti minutter fra Stavanger, Sandnes og Sola.

Ønsker du å bygge nye
kontorlokaler i Stavanger-
regionens knutepunkt?

Vi har tomtenes!